

АЛФРЕД БЕКЕР

ЧЕРНАТА СМЪРТ

Част 5 от „Криминалните загадки на Леонардо“

Превод от немски: Десислава Лазарова, 2013

chitanka.info

ТАЙНСТВЕНИТЕ ЗНАЦИ

Светлината на свещта трептеше в сумрачната зала и хвърляше загадъчни сенки по стените и сводовете.

Леонардо разглеждаше с любопитство тайнствените знаци. Някои от тях приличаха на рисунки, изписани с умилително старание. Други пък наподобяваха животни. Всяко изображение беше заобиколено с овална линия.

— Какво означават всички тези знаци върху хартията? — попита момчето.

— Това не е хартия, не е и пергамент, а папирус — поправи го възрастният мъж, облечен в скъпа везана дреха. Той протегна набръчканата си длан с тънки сухи пръсти. Пръстен с печата на семейство Медичи проблесна на безименния му пръст, друг, с печата на град Флоренция, привличаше погледа към средния му пръст. Тежка златна верига се спускаше от шията му. — А знаците са йероглифи. С тях египтяните пишели преди много, много време.

— Преди колко време по-точно? — полюбопитства Леонардо.

Старият човек вдигна вежди и по лицето му мина лека усмивка.

— Ти нали знаеш историята за Моисей, който поискал от фараона свобода за народа на Израел?

— Да, дядо ми е разказвал за него. Отецът в църквата — също.

— Тези знаци са се използвали по времето на Моисей.

— И какво означават?

— Никой не знае със сигурност. Както сам виждаш, тук-там между тях има изображения на животни. Но какво означават те сред останалите знаци и дали става дума за букви, или това са обобщаващи знаци за цели думи... — Старецът вдигна рамене. — Нямам ни най-малка идея, макар че положих много усилия да разбера. Повиках тук, във Флоренция, най-забележителните учени и им възложих да се потрудат над йероглифите. Но никой до този момент не е успял да разреши загадката. Кой знае, може би някога ще се появи човек, който ще разгадае тайната на йероглифите. Някой, който разбира от

тайнопис, също като теб, защото зад всичко това би трябвало да се крие някаква система, нали така!

Старецът, с когото разговаряше Леонардо, беше самият Козимо де Медичи — глава на най-могъщата и богатата фамилия във Флоренция и господар на града. Козимо беше прехвърлил осемдесетте, но все още държеше властта в ръцете си и дори през ум не му минаваше да я предаде на свой наследник.

На млади години Козимо беше спечелил голямо състояние от търговия с вълна. Част от богатството си бе вложил не в дворци и в лукс, а в колекцията си. С тези пари финансираше събираческата си страст.

Козимо събираше стари ръкописи. Това бяха най-вече творби на древните римляни и гърци, но в книгохранилището му се пазеха също така много арабски и юдейски книги. Той беше пътувал из цяла Европа, за да издирва лично ръкописите. По-късно започнал да наема учени, които правели това вместо него. Те стигнали до свещените земи на Йерусалим, до Кайро и Александрия в Египет.

Така, с течение на времето, Козимо де Медичи беше събрал внушителна колекция от древни документи и книги.

А това, че имаше възможност да разглежда тази изключителна сбирка, Леонардо дължеше на факта, че баща му, господин Пиеро, работеше все по-често като нотариус и писар за господаря на Флоренция.

— Има толкова много неща, които човечеството е забравило през последните хиляда години, момчето ми — рече тихо Козимо. — Древните египтяни, римляните, гърците, персийците... В техните ръкописи могат да се открият толкова прозрения, открития и забележителни идеи! — Козимо изглеждаше истински развълнуван и вдъхновен. Погледът му се рееше някъде в далечината, сякаш си припомняше старите времена, когато самият той бе пропътувал близки и далечни страни в издирване на ръкописи.

— Но как е станало така, че това знание е било забравено? — чудеше се Леонардо. — И защо е трябвало да обиколите половин Европа, за да съберете всички тези книги? Та нали още преди това е можело да бъдат събрани в библиотека, която всеки да използва!

— Някои стари книги на гръцки и латински са били писани на пергамент, който след това бил изтрит, за да се използва повторно —

отвърна Козимо. — Най-вече книги и документи от времето преди християнството. Та това са били книги на неверници, на езичници! Защо да се пазят, когато пергаментите и хартията не достигали? За щастие, арабите направили преписи и превели много от гръцките книги и така ги запазили за нас.

Сега Козимо се обърна към бащата на Леонардо, господин Пиеро, който също беше в кабинета му и през цялото време мълчаливо слушаше разговора.

— Имате много умен син, господин Пиеро — рече замислено Козимо. — Той знае ли какъв иска да стане някой ден?

— Той се интересува от много неща — отвърна господин Пиеро. — Измисля фантастични машини, наблюдава животните и природата. Освен това обича да рисува и е много сръчен в ръцете. Затова мисля, че за него ще е най-добре да постъпи в някое художествено ателие.

Козимо кимна.

— Добър избор.

Леонардо малко се ядоса, защото двамата говореха за него така, сякаш го няма в стаята. Изобщо не се замисли за това, че бе крайно необичайно Козимо де Медичи да отделя от скъпоценното си време, за да се рови из стари ръкописи с едно селско момче.

Навярно Козимо се досещаше, че Леонардо изпитва същия интерес като него към тези загадъчни, тайнствени неща.

Внезапно под високите сводове отекнаха стъпки. Приблужи се един от прислужниците, поклони се и рече:

— Господарю, вие ми заръчахте да ви напомня, когато дойде време да отидете в голямата зала. Преговорите с пратениците от Милано...

Козимо вдигна ръка и лицето му се изопна.

— Ах, не ми напомняйте за тези нерадостни неща! Съобщете им, че идвам веднага!

— Ще бъде изпълнено — кимна прислужникът, поклони се отново и се оттегли.

Козимо се надигна бавно от стола.

— Ти чу, момчето ми, управническите дела ме зоват.

— Господин Козимо, оставете ми този папирус! — помоли Леонардо. — Ще се опитам да разкрия за вас тайната на йероглифите.

— Съжалявам, моето момче, но този къс хартия е твърде ценен, за да позволя да бъде изнасян от дома ми — обясни Козимо. — Нямам нищо против да работиш по него, но само тук, в моята библиотека.

— Може ли тогава да прерисувам документа? — не се предаваше Леонардо. — Не знам дали точно тук ще ми дойдат идеи, за да разкрия значението на тайнствените знаци.

Козимо пое дълбоко въздух. Но преди градоначалникът да успее да каже нещо, господин Пиеро взе думата.

— Простете, че си позволявам да ви прекъсна, но молбата на момчето ми се струва твърде безсрамна и затова...

— Всъщност нямам нищо против — рече спокойно Козимо за изненада на нотариуса. — Кой съм аз, че да заставам на пътя на един талант?

— Вие сте много великодушен — успя само да прошепне господин Пиеро и се поклони.

— Но и вие също, господин Пиеро — отвърна Козимо. — В края на краищата сега не аз, а вие ще трябва да изчакате сина си, докато той направи преписа!

Козимо де Медичи си тръгна, а Леонардо се захвана за работа. Баща му винаги имаше в чантата си хартия и молив, нали професията му беше да пише писма и прошения.

Леонардо разгледа внимателно рисунките и знаците. Особено впечатление му направиха рисунките на същества с човешки тела и глави на животни. Имаше хора с крокодилски глави, с котешки глави, с глави, които приличат на кучета. Леонардо дълго се визира в едно същество с птича глава и дълъг извит клюн, какъвто до този миг не беше виждал при никоя птица.

Той проявяваше специален интерес към птиците. Те можеха да летят и Леонардо се надяваше някой ден чрез тях да разкрие тайната на летенето.

Странни мисли се въртяха из главата му, докато прерисуваше старателно всеки знак върху листа хартия. Тези животни-хора наистина ли бяха живели някога или бяха само изображения на идоли, почитани от хората? А какъв беше смисълът на знаците, подредени около тях? Леонардо беше напълно сигурен, че нито една чертица

върху този пергамент не е нарисувана случайно. Несъмнено всичко съответстваше на някакъв съвсем точен ред, за който обаче никой вече не знаеше нищо, така че посланието не можеше да се прочете.

Господин Пиеро крачеше напред-назад из кабинета и като че ли обмисляше нещо. Накрая рече:

— И без това вече стана по-късно, отколкото си мислех. Предлагам да останем още една нощ във Флоренция и едва утре сутринта да тръгнем за Винчи.

— Това много ще ме улесни — обади се Леонардо, надвесен над рисунката. — Бихме могли да останем и повече... Козимо де Медичи сигурно има и други изключително интересни ръкописи...

— О, и дума не може да става за това! — прекъсна го господин Пиеро и по гласа му личеше, че това е последното му решение.

На следващата сутрин Леонардо и баща му потеглиха обратно към Винчи. Леонардо яздеше кобилата Марчела, която баща му преди време взе като залог от един длъжник. Оттогава Марчела живееше в конюшнията на Леонардовия дядо.

Леонардо беше прибрал преписа на египетския папирус в чантата, която носеше праметната през рамо. Там бяха и няколко други ценни негови рисунки, които той взе със себе си във Флоренция.

Леонардо всъщност имаше специална причина да пътува с баща си. Господин Пиеро се надяваше, че ще може още веднъж да представи сина си в ателието за скулптура и живопис на прочутия Андреа дел Верокио.

Там според плана му Леонардо трябваше да постъпи като ученик и да научи всичко за скулптурата и живописиста.

Андреа дел Верокио беше прочут майстор и Леонардо искаше от все сърце да стане негов ученик. Но майстор Верокио избираше много внимателно учениците си, тъй като напливът от кандидати при него беше твърде голям. Беше голяма чест да станеш негов ученик.

Господин Пиеро веднъж беше представил Леонардо на маестрото и тогава получи отговор, че трябва да почака, докато Леонардо порасне. Случваше се маестрото да наеме високонадарени ученици, макар да бяха на по дванадесет-тринадесет години. Но по-обичайно беше учениците му да са четиринадесет-петнадесетгодишни, така че

да приключат обучението си най-късно на деветнадесет и да бъдат приети във флорентинската гилдия на художниците.

Но Леонардо беше само на десет години и маестро то прецени, че е още твърде малък.

Наскоро обаче господин Пиеро научи, че един от учениците на Верокио е починал след внезапно скоротечно боледуване.

Никой не знаеше със сигурност каква е тази болест, но господин Пиеро се надяваше, че сега може би великият Андреа дел Верокио ще омекне и ще вземе сина му за свой ученик. Маестро то изобщо не се беше усъмнил, че момчето има талант.

Но плановете на господин Пиеро бяха осуетени. Оказа се, че маестро Верокио е заминал за няколко седмици, само ден преди господин Пиеро и Леонардо да пристигнат във Флоренция!

— Ти сигурно се чудиш защо толкова много настоявам да постъпиш в ателието по-рано — заговори господин Пиеро, докато язدهа към Винчи.

Но Леонардо не слушаше какво говори баща му. Той беше погълнат от гледката на няколко птици, които в този миг прелитаха над тях. Бяха големи птици — с дълги крака и много дълги клюнове. Щъркели или чапли вероятно, трудно беше да се определи с точност толкова отдалече. Ако бяха по-близо, Леонардо бързо щеше да познае какви са. Той познаваше доста добре птичите видове.

— Ти слушаш ли ме изобщо? — попита господин Пиеро. — Какво си се втренчил в тези птици там горе?

— Мислех си за птичите глави върху папируса — отговори сериозно Леонардо. — Те също бяха с такива дълги клюнове. Виждам съм, че птиците използват дългите си клюнове, за да ловят с тях риба, и се питам дали и човекът-птица от папируса също е ловил риба.

— Леонардо, аз говоря за твоето бъдеще, а ти си се вторачил в птиците, които прелитат над главите ни!

— Татко, изобщо не разбирам защо толкова се притесняваш за мен. Маестро Верокио обеща, че ще ме вземе в ателието си. Това, че не успяхме да се видим с него, е лош късмет, но ако не ме вземе той, все ще се намери някое друго ателие. Дори и да чакаме още няколко години, в това няма нищо лошо. Дотогава ще успея да завърша някои от моите изобретения, така че да могат да се използват, а сигурно и ще съм разкрил тайната на летенето. — Леонардо потупа с ръка чантата,

която беше праметнал през рамо. — И естествено, тайната на йероглифите! Смешно ще бъде да не мога да я разкрия! Нали можем да четем гръцки и хебрайски, пък и знаците върху папируса не биха могли да бъдат по-сложни от тайнописа, който измислих аз.

— Леонардо, споменах ти вече, че сериозно размишлявам върху това, през следващите години да се пренесем във Флоренция. Рано или късно, това ще стане. Напоследък работя толкова много за Козимо де Медичи, че ще е по-удобно и не толкова изтощително да си спестим тези непрекъснати пътувания до Флоренция и обратно.

— Ние ли каза? — попита момчето.

Леонардо всъщност не живееше при баща си, а при дядо си. Майка му и баща му никога не се бяха женили и не бяха живели заедно.

Преди години майка му се омъжи за един земеделец от околността и сега си имаше ново семейство и деца. Леонардо не можеше да остане при нея. Но не можеше да расте и при баща си господин Пиеро, който беше все на път.

И така, през последните пет години той живееше при дядо си, което не му се отрази зле, защото едва ли някой друг щеше да му позволи толкова много свобода.

— А какво ще стане с дядо? — попита Леонардо.

— Той вече е стар и никой не знае колко още ще живее... Кой знае, може пък да реши да дойде с нас във Флоренция. Във всеки случай предпочитам да започнеш да учиш.

Леонардо помисли малко, сетне рече:

— Не мисля, че това ще стане скоро, тате. Никой не взема толкова млад ученик като мен. Просто ми нямат доверие, в това е проблемът!

Двамата продължиха да яздят. На няколко мили от Винчи настигнаха момче, облечено в дрипи. Дрехата му приличаше на многократно кърпен чувал, панталоните му като че ли бяха съшити от кърпки. На пръчка през рамото му висеше вързоп, в който най-вероятно бе побрал цялото си имущество.

Леонардо дръпна юздите на Марчела и тя забави ход. Момчето се обърна назад и отстъпи встрани, за да направи път на двамата ездаци.

Леонардо прецени, че е на не повече от единадесет-дванадесет години. Къдравата му коса падаше над очите, така че не можеше да се разбере накъде гледа.

— Проявете милост към бедното сираче! — викна момчето към тях и протегна ръка за подаяние. — Вие имате сърца, християни сте и вярвате в Исус Христос и милостивата Дева Мария. Помогнете на бедното сираче да преживее още един ден. Стомахът ме присвива от глад и ако не си купя нещо за ядене, скоро ще умра от изтощение.

Начинът, по който просеше момчето, се стори малко преувеличен на Леонардо, защото макар че беше много дрипаво, страните му бяха закръглени и розови.

Господин Пиеро подхвърли монета на просячето. То я улови във въздуха.

— Да не би случайно да пътувате към Винчи? — попита то.

— Точно натам сме тръгнали — отвърна Леонардо.

— Тогава бихте могли да ме вземете с вас. — Момчето се обърна към Леонардо. — Ти си по-малък от мен и двамата заедно няма да сме тежък товар за коня.

— Ти вече получи достатъчно — рече строго господин Пиеро. — Молбите ти станаха твърде безсрамни!

— Но аз съм само едно бедно сираче, което си няма никого на този свят и трябва да се бори с живота съвсем само — отвърна момчето. — Нямате ли милост? Какъв безсърдечен свят! Не помните ли какво е казал Исус: „Това, което сторите на най-низшия сред вас, това правите и на мен!“.

— Как се казваш? — попита Леонардо.

— Алберто.

Леонардо му подаде ръка.

— Ела, метни се на коня зад мен. Марчела вече е изморена, но все ще успее да се добере до Винчи.

— Хиляди благодарности! — зарадва се момчето. — На небето ще те възнаградят хилядократно за добрината ти!

Последните мили до Винчи Леонардо и момчето прекараха в оживен разговор. Алберто призна, че скита от село на село и работи каквото дойде при селяните. Родителите му също били селяни, но загубили живота си при пожар и тъй като земята им не била тяхна собственост, Алберто не можел да остане там.

— Оттогава скитам по пътищата и живея от милостта на хората и от това, което мога да върша с ръцете си. Не знаете ли някое стопанство край Винчи, където се нуждаят от добър ратай? За това със сигурност ме бива! Знаем как се доят кравите, как се жъне и как се прави сирене...

— Ще попитам дядо — обеща Леонардо. — Той е добър приятел с всички стопани в околността и сигурно ще знае къде има нужда от помощ.

Не след дълго тримата пристигнаха във Винчи. Къщата на Леонардовия дядо беше на самия селски площад.

Той вече ги чакаше, седнал на пейката пред вратата. Надигна се, когато ги видя, и заклати глава.

— Ей, ей, нали трябваше да се върнете още вчера!

— Леонардо много настояваше да прерисува един египетски папирус — рече през смях господин Пиеро. — Всъщност аз съм виновен! Козимо де Медичи ми възложи много работа. Цял куп договори за земя и...

— Добре, добре, спести ми подробностите, синко. Или по-добре разкажи всичко, докато се храним.

— А Леонардо имаше честта да бъде разведен из библиотеката на великия Козимо лично от самия него — съобщи гордо господин Пиеро.

— Този човек знае толкова много неща. — Леонардо вече не можеше да спре да разказва. — Не само как се правят сделки, но и всичко за старите ръкописи. За гърците, за римляните и дори за египтяните. Те балсамирали телата на мъртвите, за да не изгниват и да се запазят хиляди години.

— Семейство Медичи е подкрепило не един талантлив човек — рече замислено старецът. — Художници, скулптори, учени... Кой знае, може би един ден това познанство ще ти бъде от полза. След като веднъж се изучиш в ателието на маестро Андреа дел Верокио, Козимо би могъл да ти помогне да получаваш поръчки.

— Е, като спомена маестро Верокио, да кажа, че там нямахме толкова късмет, колкото се надявах — призна господин Пиеро.

В това време от гърба на Марчела скочи Алберто. Дядото го огледа изненадан.

— А ти кой си?

— Тези добри хора бяха така любезни да ме вземат със себе си — отговори Алберто. — Аз съм скитащ селски ратай и помагам с радост на всеки, който се нуждае от моята помощ, ако той, от своя страна, се погрижи да не стоя с празен стомах.

— Дядо, ти познаваш добре стопаните от околността. Някой от тях не търси ли ратай? — попита Леонардо.

— Мнозина търсят — вдигна рамене старецът. — Докато не се прибере реколтата, в стопанствата е ценна всяка допълнителна ръка.

— Ще ви бъда много благодарен, ако ме упътите към кого да се обърна.

— Ще ти кажа — отвърна дядото. — А сега ела да вечеряш с нас. Добре си дошъл.

— О, вие сте истински християнин! — провикна се Алберто. — И сте толкова състрадателен към низвергнатите и оцетените от съдбата!

СТРАННОТО ПРОСЕЩО МОМЧЕ

Докато седеше на масата с дядото, господин Пиеро и Леонардо, Алберто побутваше неохотно палачинката, която старецът беше приготвил по собствена рецепта. Този му специалитет се радваше на голяма популярност сред приятелите и съседите му. Дори собственикът на местната странноприемница подпитваше за някои тънкости в приготвянето на палачинките, но дядото на Леонардо дори не си помисляше да ги издаде.

Алберто обаче не изглеждаше впечатлен от лакомството. Той преглътна няколко хапки с измъчена физиономия. Сетне обясни неохотата си така:

— Съжалявам, но преди да срещна Леонардо и баща му, минах покрай няколко ябълкови дървета и явно съм прекалил с ябълките, защото сега ми се повдига.

Дядото беше видимо обиден.

— Е, в тази къща никой няма да те кара да ядеш насила палачинките ми — заяви той с такава физиономия, че веднага стана ясно колко е ядосан.

Въпреки това старецът даде добри съвети на момчето къде може да се глави за ратай и къде се намират стопанствата.

Внезапно Алберто се разбърза.

На излизане той се спъна на прага на вратата. Успя да запази равновесие, но вързопът му падна на земята, отвори се и на земята се търкулнаха голямо парче сирене, самун хляб и шунка.

— Виждам, че добре си се запасил — цъкна с език дядото на Леонардо и подпря ръце на кръста си. — Дори бих казал, че някой ти е приготвил това-онова, за да се справяш известно време!

— О, това беше един пътуващ търговец с добро сърце, който се трогна от нещастната ми съдба.

— Пътуващ търговец — намеси се Леонардо. — Няма много от тях в околността. Това трябва да е бил бащата на приятеля ми Карло.

— Откъде да знам — сви рамене Алберто.

— Той се казва Малдини.

— Да, точно така, казваше се Малдини. Спомних си! Той ми разказа какво хубаво място е Винчи и че тук живеят много добри и милостиви християни.

Алберто събра набързо богатствата си, завърза вързопчето и се сбогува.

— Странна птица е това момче — обърна се дядото към Леонардо. — Просяк с вързоп, пълен с провизии. Да си виждал друг път такова нещо?

Леонардо вдигна рамене.

— Може би той е просто един доста преуспял просяк!

— Каквото и да търси в действителност това момче, надявам се да го намери — поклати глава дядо му. — Но като минаваш през приятеля си Карло, попитай все пак дали баща му е раздавал големи количества хубаво сирене и шунка на просяци. Като го знам какъв е скъперник, не мога, честно казано, да си представя такова нещо. — Дядото се обърна към Леонардо и продължи: — Впрочем Карло пита за теб, докато те нямаше.

— Той също като теб е очаквал, че ще се върнем един ден рано.

— Да, така е.

Още същата вечер Леонардо намина към дома на семейство Малдини. Тяхната къща беше в началото на селото.

Карло вече знаеше, че Леонардо и баща му са се върнали от Флоренция, защото всички пристигащи в селото минаваха покрай къщата на Малдини.

— Не успях да изляза да ви поздравя — рече той. — Пак трябваше да помагам на баща си в сметките. Имаше и много стока за подреждане в магазина. Трябваше да свършим всичко до днес, защото утре той отново тръгва на път.

— Значи през последните дни баща ти си е бил тук? — попита Леонардо.

— Да. Счупи се спица на едно колело на каруцата. Едва миналата вечер успяха да я поправят. Майстор Джовани пристигна специално за това от Емподи, защото нашият селски дърводелец не можа да се

справи. Да знаеш само колко ядосан беше баща ми! Най-вече за това, че на всичкото отгоре нашият дърводелец поиска пари за труда, който е вложил.

— Тогава значи не е възможно баща ти да е дал сирене, хляб и шунка на едно просяче?

Карло доста се изненада. Смръщи чело и поклати енергично глава.

— Нали познаваш баща ми? Стиска всеки флорин, сякаш е последният ни!

— ... защото иначе доникъде няма да я докараме и никога няма да... — допълни присмехулно един басов глас.

В помещението влезе бащата на Карло, понесъл буре в ръцете си. Той го остави на пода до една редица също такива бурета и се обърна към двете момчета.

— Говорете си спокойно за мен, трябва само да подредя тук някои неща.

— Става дума за едно просяче, което срещнахме с баща ми на връщане от Флоренция — обясни Леонардо. — Не сте ли го срещали случайно?

Бащата на Карло поклати глава.

— Не, със сигурност не. Пък и честно казано, нямам добро мнение за хора, които протягат ръка и дърдорят врели-некипели за великодушие. Аз в края на краищата работя здраво, за да си изкарвам хляба, моя и на моето семейство. Нямам излишен дори меден петак за хора, които скитат по пътищата!

Карло правилно беше преценил баща си. Оставаше въпросът, кого все пак беше срещнал Алберто.

Естествено, имаше и други търговци, които минаваха през Винчи на път за Флоренция. Но и Леонардо започна да мисли, че нещо с този Алберто не е наред.

Малдини се обърна към сина си.

— Този път няма да отсъствам дълго — рече той.

— Така ли? — изненада се Карло.

— Ще пропусна село Тарента. Там вилнее Черната смърт. Каза ми го дърводелецът.

Черната смърт — така наричаха чумата. Тази опустошителна болест почерняше всичко по пътя си. Обезлюдяваше цели градове,

села, а често и местности. Никой не знаеше как бе избухнала или защо внезапно секваше. Казваха, че от земята се надигала ужасяваща воня и разболявала хората. Други смятаха болестта за Божие наказание. Трети бяха убедени, че причината са отровени кладенци. Със сигурност се знаеше само, че е силно заразна, и от тези, които се разболяваха, почти никой не оцеляваше. Знаеше се също, че преди да се появи където и да било, първо се появявали пълчища плъхове. Дори само при споменаването на тази болест ледени тръпки полазваха по гърбовете на хората.

— Тогава по-добре направи голям завой около Тарента — рече загрижено Карло. — Ужасно ще бъде, ако се заразиш. А зловонният дъх от земята сигурно излиза не само в Тарента, но и в цялата околност.

— Ще внимавам — обеща баща му.

По-късно Леонардо показа на приятеля си копието на египетския папирус. Двата седяха на пода в стаята на Леонардо, която се намираще на горния етаж. Капаците на прозореца бяха отворени и вътре нахлуваше приятно хладен вятър.

— Погледни, Карло! — възкликна възхитен Леонардо. — Не е ли прекрасно!

— Ами какво да ти кажа, на мен всичко това ми прилича на голяма бъркотия — призна си Карло. — Защо са наблъскали тук толкова много знаци и рисунки? И какви са тези линии, които ограждат знаците? Никакъв смисъл не виждам в тях. Пък и тези странни животни-хора или каквото и да са тези създания...

— Така са пишели хората по времето на фараоните — обясни Леонардо.

— Искаш да кажеш, че това са техните букви? На мен пък ми прилича на картина, нарисувана от някого, който не е знаел какво иска да нарисува и затова е драскал безразборно, докато се е получила тази бъркотия.

— Искаш да кажеш като скицник на художник? — направи физиономия Леонардо. — Не, не вярвам. По-скоро си мисля, че това е някаква история. Разказ за хората-животни, които преживяват някакви приключения. Но каквото и да е, твърдо съм решен да го разкрия.

Козимо де Медичи има да се чуди, когато отида при него с разгаданите символи.

По лицето на Карло се изписа изумление.

— Козимо де Медичи?

Той, естествено, знаеше името на владетеля на Флоренция. Нали и хората в селцето Винчи бяха негови поданици, защото към република Флоренция принадлежеше не само град Флоренция, но и обширна област, която стигаше до крайбрежието и включваше дори важното пристанище Пиза.

Карло не повярва на ушите си, когато Леонардо му разказа, че е разговарял за старите ръкописи със самия Козимо де Медичи.

— За съжаление, Козимо не ми даде оригинала на папируса — рече Леонардо. — Каза, че бил твърде ценен, но аз дълго се питах каква ли е истинската причина, заради която не поиска да ми го даде. В края на краищата той има достатъчно пари, а кой знае, може би стойността на този папирус ще се увеличи, ако бъде разчетен... Мисля, че зад неговото нежелание се крие нещо друго.

— И какво е то според теб? — попита с любопитство Карло.

— Ами роднините му, естествено! Козимо е вече много стар и аз мисля, че бъдещите му наследници ще превърнат последните му години в ад, ако разберат, че изнася ръкописи от колекцията си.

— Кой знае, може пък този папирус дори да не е истински — усъмни се Карло. — Всеки би могъл да надраска тази бъркотия. Ами ако някой, който знае, че Козимо де Медичи събира стари ръкописи и плаща за тях скъпо и прескъпо, е фалшифицирал един папирус и му го е продал?

— О, не! — възрази Леонардо. — Козимо ми разказа как се е сдобил с този ръкопис. Купил го заедно с една мумия от един търговец от Венеция, който редовно пътувал до Александрия и бил специалист в тази област.

— Тогава значи си видял и мумията?

— Не, за съжаление — призна Леонардо. — Преди няколко години в двореца на Медичите имало пожар и за беда, не успели да спасят мумията.

Леонардо потърка замислено брадичката си. Беше му хрумнало нещо.

— Имам идея как да разгадая тайната на йероглифите.

Карло въздъхна и завъртя очи.

— Толкова бързо? Леонардо, мислиш ли, че ще успееш толкова бързо?

— Аз, естествено, не твърдя, че вече зная значението на всеки йероглиф. Досещам се по-скоро за тълкуването на папируса в най-общи линии. Може би в този ръкопис е разкрита тайната на мумифицирането и как са обработвали телата на мъртвите, че да не се разлагат. — Момчето щракна с пръсти. — Представи си само колко чудесно би било, ако можехме да се сдобием с това знание!

— Ах, Леонардо, но за какво ни е притрябвало?

— Помисли само! Някой умира от някаква болест, за която не знаем много. Да кажем от чума, за която никой още няма представа как се лекува. Мъртвият се мумифицира и се запазва години наред — достатъчно дълго, така че да не бъде повече заразен. И в бъдеще ще може да се разкрие какви точно поражения му е нанесла болестта и по този начин да се открие лекарство.

— О, да, умник такъв. Пропусна обаче нещо много важно — поклати глава Карло.

Леонардо помисли, помисли и вдигна рамене.

— Честно казано, не се сещам какво съм пропуснал. Планът ми е толкова перфектен, че се питам как така никой преди мен не се е сетил за това и продължаваме да се страхуваме от тази болест толкова много, че всички пребледняват като мъртъвци само като се спомене, че в някое отдалечено място е имало случай на чума.

— Е, тогава ще ти кажа какво пропусках: няма да се намери човек, който да мумифицира мъртвия, защото би могъл да се зарази при мумифицирането. Неслучайно умрелите от чума ги изгарят.

Леонардо се намръщи.

— Сигурно има решение на този проблем — заяви убедено той.

Карло махна с ръка.

— Да, бе, също като тайната на летенето, която ти все още не си разкрил. Или като автоматичната поилка за коне в конюшната на дядо ти, която доведе само до това, че сега в обикновената поилка няма вода, защото е пробита след твоите експерименти.

— И за това ще намеря решение — обеща Леонардо. — На някои открития просто не им е дошло времето.

— Бих ти предложил преди всичко друго да направиш на дядо си нов шиш за печено, който наистина да върти печеното над огъня, а не то да пада в него и да изгаря.

— В момента цялото ми внимание е погълнато от друго — заяви Леонардо и посочи листа хартия, където се виждаше човек с птича глава. — Как мислиш? Що за птица е това?

— Идея си нямам. Щъркел с извит клюн или нещо подобно.

Леонардо извади изпод леглото една дървена кутия, предназначена за спалното бельо. Карло надникна заинтригуван вътре.

— Но това са кости! — възкликна той отвратен.

— Нали помниш мъртвия щъркел, който открихме край езерото?

Карло въздъхна. Той си спомняше щъркела. Спомняше си го дори много добре. Леонардо нарочно подплашваше водните птици, за да наблюдава как се издигат във въздуха. Надяваше се, като ги гледа, да му дойде идея за строежа на летателна машина. И тогава сред тръстиките откриха един мъртъв щъркел. Трудно беше да се установи от какво е умрял. Във всеки случай Леонардо реши да го вземе къщи.

— Ти знаеш, че дядо ми забрани категорично да прибирам мъртви животни в стаята си, защото започват да вонят — рече Леонардо.

Карло въздъхна.

— Да, откакто дядо ти въведе тази забрана, в стаята ти най-сетне може да се диша.

— Този път веднага отделих и почистих костите. А останките изхвърлих, преди да се развонят.

— И той не забеляза нищо?

— Не. Но аз искам отново да правя дисекции на мъртви животни, а не само да изследвам скелетите им. За тази цел ще бъде идеално, ако разкрия тайната на мумифицирането. Ще си балсамирам животните и дълго след това ще мога да ги изследвам, без дядо да вдига олелия заради вонята. Знаеш какъв е дребнав в това отношение.

— Честно казано, и моите родители не биха ми разрешили да пазя в раклата за бельо кости от щъркел — отвърна Карло.

Леонардо като че ли не чу последната забележка на приятеля си. Загледан в струпаните на купчина кости, той рече:

— Ето го тук — пълен скелет на щъркел! Някой ден ще го сглобя. Тук са всички кости! За повечето от тях обаче аз вече не съм

сигурен къде точно им беше мястото.

Той взе черепа на щъркела, сложи го до рисунката, която беше направил на човека-птица, и поклати глава:

— Не, не мисля, че има някакво сходство, ти какво ще кажеш?

— Ами не знам, Леонардо!

По-късно при тях дойде Джана. Тя беше дъщеря на селския гостилничар и също като Леонардо и Карло беше на десет години. Леонардо нямаше търпение да ѝ покаже копието на папируса, но Джана не прояви никакъв интерес към него и изобщо не му даде думата.

— Момчета, чух да се говори в странноприемницата, че някъде в околността има чума! — каза тя с ококорени от ужас очи.

— Ами то цялото село само за това говори — потвърди Карло.

— В три села вече имало болни. А един мъж каза, че видял на хоризонта да гори огън. Това сигурно е къщата на някой болен от чума. Запалили са я, за да не се разнесе болестта. — Джана не можеше да седи на едно място от тревога. — Но още не съм ви казала най-страшното!

Двете момчета я погледнаха, пълни с лоши предчувствия. Нима това, което им съобщи току-що, не беше достатъчно лошо? Какво по-ужасно от това би могло да последва?

Джана погледна в очите първо Леонардо, сетне Карло и рече с тих треперещ глас:

— Преди малко, докато идвах насам, видях един плъх. Първият чумен плъх във Винчи! Това е знак!

— По-спокойно, по-спокойно — намеси се Леонардо. — Че те, плъховете, живеят навсякъде. Където има хора, има и плъхове. И аз да бях плъх, и аз щях да се навъртам около вашата гостилница, за да си хапвам вкусните останки от храната.

— Плъховете са предвестници на Черната смърт, Леонардо! — рече Джана със същия треперещ глас. — Дори да не ти се иска да го признаеш, дори да си въобразяваш, че не означават нищо! Но те означават! Черната чума идва към Винчи!

ЧЕРНАТА СМЪРТ ВЪВ ВИНЧИ

През следващите дни всички във Винчи говореха само за Черната смърт. Бащата на Леонардо, господин Пиеро, отложи за неопределено време сключването на сделката за един имот в Тарента, селото, в което се говореше, че има чума.

Всевъзможни слухове обикаляха из селото. Отначало казваха, че е засегнато само Тарента, но малко по-късно в селската странноприемница се говореше вече, че и в три други села имало случаи на чума. Ту се споменаваха само отделни случаи на зараза, ту казваха, че вече стотици, дори хиляди хора са повалени от чумата и са смъртно болни.

Сигурно беше обаче, че Флоренция не е засегната, защото един минаващ през селото наемен войник, който по заръка на града носеше послание в Пиза, беше подробно разпитан от местните хора в селската странноприемница и каза, че не е чувал в града да има чума. Войникът всъщност искаше да пренощува във Винчи, но вместо това предпочете веднага да продължи пътя си. Неколцината селяни, които го бяха видели, докато събираха реколтата по нивите си, разказаха по-късно, че той не поел по обичайния път за Пиза. Вместо това предпочел един много обиколен път, само и само да избегне областта, където според слуховете вилнее Черната смърт.

Леонардо прекарваше дните в размишления върху значението на знаците от папируса. Системата от знаци изглеждаше много по-сложна от всички тайнописи, които си беше измислял досега. Колкото и да мислеше, нещо му убягваше и той не можеше да открие правилния подход, пък и ако трябваше да бъде честен, мисълта за Черната смърт, която грозеше всички, не го оставяше на мира.

Опасността още не беше достигнала Винчи. Но заплахата витаеше над селото като невидима зловеща сянка. Леонардо я усещаше съвсем ясно. Всички жители на Винчи внезапно се промениха. По улиците вече не се чуваха смехове, закачки и песни, хората ходеха,

свели глави, сякаш бяха налегнати от тежки мисли или пък носеха невидимо тежко бреме.

Леонардо срещна просячето Алберто два пъти през следващите дни.

Първия път го видя, докато скитаха с Карло из полята и ливадите около селото. Алберто седеше върху кола със сено заедно със селянина Алдо, при когото беше се главил за ратай.

Втората среща протече много по-драматично.

Беше привечер, слънцето вече се гласеше да потъне зад хоризонта и работата на полето отдавна беше приключила.

Леонардо, Карло и Джана седяха в стаята на Леонардо. Леонардо всъщност се надяваше, че Джана и Карло ще му помогнат — или при разшифроването на знаците, или поне при подреждането на костите на щъркела.

Но и двамата бяха изцяло погълнати от слуховете за Черната смърт. Особено Джана, която покрай странноприемницата на родителите си винаги научаваше първа най-новите ужасни новини. Тогава внезапно чува болезнени стонове.

Изтичаха до прозореца, от който се виждаше целият селски площад.

В средата на площада видяха Алберто. Лицето му изглеждаше напълно променено. Имаше няколко тъмни петна по кожата, а около очите му се бяха образували черни кръгове. Алберто падна на колене, притиснал с ръце корема си.

— Помогнете ми... Помогнете ми... Не мога... повече! — простена той.

В следващия миг просячето се свлече на земята и се загърчи от болка.

Виковете му бяха толкова силни, че по прозорците на съседните къщи се появиха хора, втрещени от ужас.

— Трябва да му помогнем — рече твърдо Леонардо. — Нещо става с това момче!

Децата се спуснаха колкото се може по-бързо по стълбите и изтичаха навън.

Там видяха Алберто, превит на две, да се въргаля в прахта на селския площад.

Дядото на Леонардо, който хранеше Марчела в конюшната, също бързаше към тях.

Леонардо вече беше на няколко крачки от Алберто, когато момчето внезапно скочи, протегна ръце, като да го спре, и изкрещя:

— Недей! Стой далеч от мен! Да не си направил нито крачка повече! Това ще е твоето проклятие!

Леонардо се втренчи в лицето на Алберто като омагьосан. Момчето беше съвсем бледо и тъмните петна по страните му се виждаха съвсем ясно.

— Черната смърт! — изпищя Джана. — Тя е тук, дошла е във Винчи!

За кратко около Алберто се насъбра половината село. Всички стояха на безопасно разстояние от момчето, което очевидно беше тежко болно. Никой не смееше да го приближи на повече от четири-пет крачки.

— Това момче не беше ли ратайче при Алдо? — попита една жена и се обърна към съседката си. — Ти вчера беше там за мляко, видя ли го?

— Изгонете скитника от Винчи! — провикна се друга жена и се прекръсти. — Тогава може би Черната смърт ще ни отмине!

— Вървете тогава! Оставете ме мене, нещастника, да умра като куче на този площад! — извика отчаяно Алберто. — О, защо Бог ме наказва така, че да донеса при вас Черната смърт?

— По-добре се махай оттук, за да не ни изпозаразиш всички! — обади се един човек, който живееше в малка къща в съседство с родителите на Карло и си изкарваше хляба, като ходеше от двор на двор и колеше животните на селяните. Казваше се Алесио. Беше едър мъж с много силни ръце, които сега беше скръстил пред гърдите си.

— Как може да говориш такива неща, Алесио! — извиси се над насъбралото се множество строгият глас на свещеника, който също беше дотичал на площада. — Исус се е погрижил дори за прокажените, а ти искаш да прогониш това бедно момче! Къде е любовта ти към ближния?

— Но Исус е можел да излекува прокажените — отвърна Алесио. — А ние сме безпомощни пред Черната смърт. Ще ни отнесе един след друг. Никой повече няма да дойде в това село, нито пък ще иска да приеме хора от нашето село. Никой селянин няма да ме наеме да му коля животни. Няма да купуват и стоките на Малдини.

— Момчето трябва да напусне селото — заклати глава една от жените.

— Точно така! — добави друга. — Колкото се може по-бързо!

Внезапно всички заговориха един през друг. Алберто продължаваше да се гърчи на земята и да притиска корема си с ръце. Той стенеше така жалостиво, че можеше да трогне и камък. Свещеникът се осмели да го приближи на две крачки, прекръсти го и зачете утешителна молитва.

През това време към множеството приближи един конник, но почти никой не му обърна внимание. Това беше бащата на Леонардо.

Господин Пиеро върза коня си на гредата пред къщата на баща си и се смеси с тълпата.

Леонардо тръгна смело към Алберто и го доближи дори повече от свещеника.

— Леонардо! — викна предупредително дядо му.

Когато беше съвсем малък и живееше при майка си Катарина, Леонардо веднъж беше толкова болен, че вече бяха повикали свещеника, за да му даде последно причастие. Имаше толкова висока температура, че на моменти изобщо не знаеше дали е буден, или спи и сънува. Никакво лекарство не можеше да му помогне, но като по чудо той все пак оздравя. И дори след като оздравя, никой не можа да каже какво го беше разболяло и как така оздравя.

Оттогава Леонардо започна да проявява интерес към строежа и функциите на телата — на хората и на животните. Чичо му Франческо, който знаеше много за природата, му каза веднъж, че човек се разболява, когато някой орган в тялото не работи както трябва. Но наистина ли беше така? Не се ли разболяваха хората заради проклетие или заради някой свой грях или лошо дело, както вярваха повечето?

Леонардо си беше наумил някой ден да намери отговор и на този въпрос. Това беше една от причините да прибира тайно в стаята си мъртви животни и да ги изследва. Горещо го интересуваше какво се случва във вътрешността им. Защото ако успее да разкрие как работят

органиите на животните, щеше да е възможно да се разбере същото и за хората.

И ето сега той имаше уникалната възможност да види петната на Черната смърт от съвсем близо! Естествено, той съжаляваше Алберто и му се щеше да му помогне. Но го глождеше и силно любопитство, заради което забрави всяка предпазливост.

— Стой където си, нещастнико! — извика му Алберто. — Никой вече не може да направи нищо за мен! Моли се за душата ми! Моли се да отида на небето, без да се мъча много, защото, макар и да съм беден, аз съм добър християнин с чисто сърце.

През насъбраното множество премина вълна от състрадателен шепот.

— Та ние изобщо не знаем дали ти наистина си болен от Черната смърт! — възкликна Леонардо.

— Нима не виждаш, че смъртта е изписана на лицето ми? — провикна се Алберто.

Господин Пиеро пристъпи към Леонардо и го дръпна назад.

— Не толкова близо, Леонардо!

— Но аз съм достатъчно далеч от него! Дори не съм го докоснал! Освен това той трябва да бъде прегледан, преди да се каже от какво е болен.

— Може би баща ти е готов да плати, за да доведем лекар — присмя му се касапинът Алесио. — Но кой ли лекар би се осмелил да го прегледа и да рискува да пипне болестта?

Надигна се буря от гласове. Всички заговориха един през друг. По-голямата част от жителите на селото настояваха Алберто веднага да бъде прогонен от Винчи. Господин Пиеро обаче им напомни, че в такъв случай той ще се влачи от село на село и ще пренася болестта от място на място, докато не падне мъртъв.

— Нима никой от вас няма роднини по съседните села, на които би искал да спести смъртта?

— И без това не можем да им помогнем — прекъсна го касапинът Алесио. — Дъхът на злото бълва от земята, за да разболява хората.

Накрая над врявата на тълпата се извиси гласът на свещеника.

— Трябва да се подчиним на законите на милосърдието и да вършим онова, което Всемогъщият ни е повелил! Нека пренесем

момчето в старата плевня в края на селото. Тя в момента и без това стои празна. Ще оставям храна на момчето пред вратата на плевнята, така че никой да не се зарази.

— Вие ли ще готвите на момчето? — попита една от жените.

— Ще дам своя дял — обясни отчето.

— Аз пък предлагам доброволно услугите си да нося храната до плевнята — обади се Леонардо.

Сега свещеникът се обърна към Алберто.

— Съжалявам, но това е всичко, което можем да направим за теб. Останалото е в Божиите ръце.

Така Алберто се нанесе в полуразрушената празна плевня, която някога земеделецът Рафаело беше построил на около двеста стъпки западно от Винчи. Той отдавна вече не беше между живите, не беше оставил и наследник. С течение на времето селяните откъснаха дървените греди от стените на плевнята, за да ги използват за гориво, и тя започна бавно да се руши.

Нито бащата на Леонардо, нито дядо му бяха особено възхитени от предложението на момчето да носи храна на болния.

— Това може да го прави и отчето — заяви господин Пиеро. — Не разбирам защо си търсиш белята?

— Да не би да искате да ми забраните? Нали все пак някой трябва да носи храна на Алберто? Нали всички ние трябва да се грижим за болните? Нима отчето не го казва всяка неделя в църквата?

— Е, да, така е... — призна господин Пиеро.

— Точно това имах предвид — не само свещеникът трябва да спазва своите напътствия. Освен това аз непременно искам...

— Обещай да не разглеждаш петната му отблизо! И да не ти хрумне да прилагаш върху Алберто някоя от твоите собственоръчно забъркани тинктури! — прекъсна го решително дядо му. — Това е изключително опасно! Момчето е болно от чума и вероятно скоро тук, във Винчи, ще има и други случаи. Леонардо, за разлика от теб, аз вече съм преживял няколко чумни епидемии. Ако е белодробна чума с кървава кашлица, Алберто няма да преживее и три дни. Но честно казано, не вярвам, че случаят е такъв.

— И защо не? — попита обнадежден Леонардо.

— Защото тогава изобщо не би успял да се довлече до селото — отвърна дядото. — Предполагам, че е обикновена бубонна чума. Повечето живеят две до три седмици, след като се появят първите признаци на болестта.

— Но има и такива, които оздравяват — възрази Леонардо.

— Да, но те са съвсем малко и ти по-добре не разчитай, че момчето ще е един от тях. Затова стой далеч от Алберто и не се опитвай, моля те, да се правиш на лекар! Ти не си никакъв лекар и нищо не разбираш от болести. Тук не става дума за дисекция на мъртва врана или за някой от твоите опити да подпалиш къщата, а за това, че можеш да застрашиш цялото село с лекомислието си!

— В никакъв случай няма да се държа лекомислено! — обеща Леонардо.

Нито Карло, нито Джана имаха желание да придружат Леонардо, когато носеше храна на Алберто. Твърде голям беше страхът им. Джана дори мислеше, че ще е най-добре известно време да не се срещат.

— Страх ме е, това е истината. Татко казва, че можеш да носиш болестта в себе си, без да знаеш за това.

— Ама вие сте били големи бълзловци! — възмути се Леонардо. — Нищо чудно, че има толкова малко добри лекари, а онези, които наричат себе си лекари, все още не са измислили нищо срещу тази болест!

— А може би всички, които храбро са опитали да се справят с нея, са загинали! — възрази остро Джана.

Жителите на Винчи се редуваха да носят храна на Алберто. Свещеникът беше един от тях, заедно с дядото на Карло и още неколцина други. Леонардо носеше храната с кошница близо до старата плевня.

— Алберто! — повикваше той момчето. Понякога се налагаше да повика няколко пъти, преди най-сетне Алберто да се обади.

— Просто остави кошницата на земята — казваше той тогава.

Леонардо се опита да зададе на момчето още няколко въпроса. Той разбираше, че всъщност никой не го е преглеждал, защото беше

много опасно. Това, което не можеше да разбере, е, че и самият Алберто всъщност не беше разпитал никого за своята болест.

Сякаш имаше опасност да зарази някого дори само с въпросите си. При най-добро желание Леонардо не можеше да си представи такова нещо.

— Алберто, кажи, имаш ли от онези подутини като бубонки? Дядо ми разказа, че са типични за чумата.

— Ти нали ме видя! Нима не забеляза знаците на смъртта?

— Да, лицето ти не изглеждаше добре. Но не си спомням да съм видял никакви подутини. Затова те питам дали имаш бубони по тялото? И ако случаят е такъв — тогава би могъл да ги натиснеш...

— Просто се махни оттам, за да мога да си взема храната! — прекъсна го Алберто. — Нима не страдам достатъчно? Трябва ли да се наказвам още повече?

Леонардо искаше да обясни на Алберто защо задава тези въпроси и че е възможно той изобщо да не е болен от чума и всички да са се заблудили по най-глупав начин.

Затова беше важна всяка подробност. Но Алберто просто отказа да му отговори.

Леонардо обаче не беше човек, който се предава лесно.

— Алберто, а може би все още може да ти се помогне, а? Бих направил всичко възможно, за да те спася, но е необходимо и ти да ми помогнеш!

Вместо отговор Алберто заплака горчиво. Леонардо добре разбираше, че просячето е отчаяно. В края на краищата почти сигурно беше, че скоро ще умре. И Леонардо имаше достатъчно здрав разум в главата си, за да признае, че беше твърде невероятно някой да успее да му помогне.

И все пак този жален плач му се стори някак преувеличен. Не можеше да каже защо, но тук имаше нещо гнило. Той просто не звучеше искрено. Леонардо не можеше да си спомни някога да е чувал друг човек да плаче така.

Имаше нещо гнило и в странния начин, по който се изразява момчето. Дори само начинът, по който заговори него и баща му на пътя за Винчи, беше странен! Толкова високопарно... Но пък човек, който говори така, вероятно и плаче по същия начин — високопарно.

Ето такива мисли се въртяха из главата на Леонардо, докато плачът на Алберто премина в тихо хленчене.

— Стоя си аз тук смъртно болен, а дори не мога да се добера до храната си, защото ти продължаваш да стоиш до нея! — извика накрая Алберто.

Леонардо въздъхна.

— Е, тогава си тръгвам — измърмори той и се отдалечи.

Леонардо беше изминал почти половината път до селото, когато Алберто най-сетне излезе от плевнята и взе кошницата.

Следващите пъти, когато Леонардо носеше храна на смъртно болния Алберто, той вече изобщо не отговаряше на неговите въпроси. Въпреки настояването и молбите на Леонардо Алберто запази мълчание.

Отпърво Леонардо си мислеше, че Алберто е толкова зле вече, че изобщо не може да говори.

Но когато веднъж на тръгване видя как Алберто грабна кошницата, разбра, че притесненията му са неоснователни.

ЧОВЕКЪТ С МУМИИТЕ

Бяха минали няколко дни и Леонардо вече почти съжаляваше, че се е заел да носи храна на болното момче.

Първо, надеждата му да научи повече за Черната смърт се оказа напразна, защото Алберто отказваше да говори за болестта си.

И второ, болният започна да настоява да му бъдат изпълнявани и допълнителни желаниа. Искаше храната да е по-обилно подправена и освен това искаше винаги да има пресни плодове и сирене.

Бащата на Джана много се обиди, когато Леонардо занесе тази вест на селския гостилничар.

Свещеникът също беше доста озадачен, когато Леонардо сподели с него, че шунката му не се харесала на Алберто.

— На него просто не му харесва този тръпчив вкус на пушено — предаде с едно изречение Леонардо онова, което му каза Алберто.

Свещеникът вдигна вежди и си пое дълбоко дъх, сякаш всеки момент щеше да избухне. Но бързо се овладя и поклати добродушно глава.

— Това ми се струва добър знак. Май нашият болен е в изненадващо добра форма. Може пък да е от онези редки изключения, които оздравяват.

— Отче, може ли да ви попитам нещо?

— Разбира се, Леонардо! Всичко, което ти е на сърцето.

— Алберто несъмнено е в окаяно положение. Той е смъртно болен и почти няма вероятност да доживее до следващия си имен ден. Това, за съжаление, е самата истина. И въпреки това аз изпитвам много по-малко съжаление, отколкото би било нормално. Защо е така?

— Аз не бих могъл да ти дам отговор на този въпрос, момчето ми. Би трябвало да попиташ самия себе си. Да надникнеш дълбоко в сърцето си.

— Тъкмо за това става дума! — възкликна Леонардо. — Плачът на Алберто, болестта му, нещастieto му изобщо не достигнаха до сърцето ми! Още когато го срещнахме с баща ми на пътя и той ни

помоли за милостиня като беден просяк, още тогава имах едно странно чувство.

— Боя се, че не мога да отговоря на въпроса ти, Леонардо. Независимо от това ти очевидно изпитваш достатъчно състрадание към Алберто, защото му помагаш и всеки ден му носиш яденето.

— Видях и дрипите му... Всичко е някак по-различно, отколкото когато срещнеш някой, който наистина се нуждае от помощ. Може би се дължи на странния начин, по който говори?

— Но при все това ти не се остави да бъдеш разколебан от тези външни неща и изпълни дълга си на добър християнин. Ти му помогна и ще бъдеш възнаграден за това!

Свещеникът прекръсти набързо Леонардо и май изобщо нямаше желание да продължават този разговор. Може би наистина нямаше отговори на въпросите му. Леонардо продължи да размишлява за това, докато излизаше от дома му.

Едно обаче беше сигурно — независимо от това, че беше сполетян от Черната смърт, нещо не беше наред с този Алберто и Леонардо непременно щеше да разкрие какво е то.

Няколко дни по-късно момчето беше заето с това да увеличава главата на птицата, която беше прерисувало от папируса на Козимо де Медичи.

При него беше Карло — за пръв път, откакто Леонардо започна да носи храна на болния Алберто. Също като Джана, и Карло в началото много се страхуваше да не се зарази.

Настроението на децата беше мрачно и до този момент никой от двамата не беше казал нещо.

Внезапно Леонардо прекъсна тишината:

— Защо не попитам чичо Франческо що за птица е тази върху папируса? Ако знам от кой вид е, може би ще ми е по-лесно да предположа за какво става дума в документа!

— И чичо ти Франческо ще познае тази птица? — усъмни се Карло.

— О, да, със сигурност! Не познавам друг, който да знае толкова много за животните и природата. По-рано, когато още живеех при

майка си, често излизахме с него, за да наблюдаваме животните. Напоследък чичо няма време за това.

Чичото на Леонардо наскоро се беше върнал в околностите на Винчи. Преди това няколко години той живя във Флоренция.

В този момент се чу чаткането на копита и скрибуцането на каруца, която се отклони от пътя и спря на селския площад. Леонардо и Карло приближиха любопитно към прозореца.

Това беше каруца с покривало, теглена от два коня. Върху покривалото беше написано с големи букви: „Доктор Петрониус — магистър по лечителско изкуство и алхимия! Изцеление и лекарства за всички болести“.

— Случват се и чудеса — възкликна Карло. — Виж, лекар!

От години във Винчи не се беше появявал магистър по лечителско изкуство. В толкова малко село един лекар не би могъл да печели достатъчно, затова не би и могъл да живее там.

Мъжът скочи от капрата. Беше почти плешив. Носеше дреха от тъмен лен. От колата отзад се показва момче, което според Леонардо не беше на повече от петнадесет-шестнадесет години. Имаше къдрава коса, а на колана му висеше дълъг нож.

Явно беше асистент на лекаря. То заби с всички сили камбаната, окачена в предната част на колата. Старата ръждясала камбана не можеше да се похвали с хубав звук. Тя дрънчеше, сякаш някой удря капак на тенджерата. Но беше достатъчно силна, за да вдигне цяло едно село от дълбок сън.

На всичкото отгоре момчето пъкна в устата си предмет, напомнящ съвсем къса флейта. С нея то издаде толкова пискливи звуци, че на Леонардо му се допря да си запуши ушите.

— Но това е ужасно! — възмути се той. — Този лекар очевидно иска първо всички да се поболеем, да ни повреди ушите, а след това да му платим, за да ни излекува. — Леонардо се обърна към Карло. — Няма да се изненадам, ако се наложи да му дадем по една медна монета, за да спре!

— Нека бъдем доволни, че най-сетне във Винчи е пристигнал истински лекар — отвърна развълнувано Карло. — Сякаш е знаел, че имаме нужда от него.

— Излезте от домовете си! — провикна се с прегракнал глас момчето. — Доктор Петрониус е дошъл, за да ви избави от всички

страдания! Елате и вижте какво може той! Никой не познава тайните на човешкото тяло по-добре от него! Никой не притежава повече знания за приготвянето на всевъзможни лекарства! И никой, освен него не знае лек срещу Черната смърт!

Не след дълго около колата на селския площад се събраха всички жители на Винчи.

Леонардо, дядо му и Карло също излязоха навън. Докато доктор Петрониус стоеше с каменна физиономия пред насъбраното множество, скръстил ръце пред гърдите си, момчето с къдравата коса започна да вдига покривалото на колата. Вътре бяха наредени дървени сандъчета и бъчви. Сетне момчето скочи от колата и тръгна да обикаля из тълпата.

— Черната смърт дебне около всички нас, но моят господар и майстор, мъдрият и опитен доктор Петрониус, е открил средство, което може да я пребори. За разлика от безбройните шарлатани, които се интересуват само от това, как да ви приберат парите, доктор Петрониус предлага своите лекарства на минимална цена и ще покаже на всеки, който пожелае, как сам да си приготви от неговия чудодеен мехлем.

Леонардо затаи дъх.

Възможно ли е това? Нима наистина някой най-сетне беше открил как се лекува тази чудовищна болест?

— Може пък да има все още надежда за Алберто — зарадва се Карло. — Мисля, че за селото ще е по-евтино да съберем пари и да платим за този чудодеен мехлем, отколкото да продължаваме да храним Алберто ден след ден.

— А сега нека оставим доктор Петрониус да говори! Нека чуем неговите думи! — оповести момчето. — В съседните села вече е имало отделни случаи на чума и някой ден Черната смърт ще потропа и на вашите врати! И тогава ще трябва да бъдете подготвени! И може би ще успеете да спасите живота си, защото ще имате цял. Приемете като Божи дар и благоволение на съдбата това, че доктор Петрониус дойде първо във вашето село. Защото само след няколко седмици може да стане така, че болните из цялата околност да са повече, отколкото можете да броите. И тогава лекарството му бързо ще свърши.

Настана гробна тишина. Всички се бяха втренчили като омагьосани в човека, който наричаше себе си доктор Петрониус.

Той очевидно се наслаждаваше на вниманието. Изчака известно време, след това се обърна към асистента си.

— Започвай, Едуардо! — рече той.

Момчето с къдравата коса започна бързо да отваря едно от сандъчетата, наредени в колата. Доктор Петрониус обаче поклати енергично глава.

— Не това, вземи другото, Едуардо!

— Както кажете, доктор Петрониус — поклони се раболепно Едуардо.

Няколко мига по-късно той постави едно от сандъчетата на земята, на крачка от доктор Петрониус.

— Дали да не кажем на този Петрониус, че тук имаме болен от чума, върху който веднага може да изпробва изкуството си? — обърна се Леонардо към дядо си.

Но старецът поклати глава и му прошепна:

— Не още! Иначе сигурно веднага ще отпраши от тук от страх.

— Но така бързо ще разберем дали е шарлатанин, или не! — настоя Леонардо. — Ако лекарството му действително лекува, той не би се боял от болестта. Нали, в края на краищата, винаги би могъл да приложи чудодейния мехлем върху самия себе си.

— Тихо там отзад! — прекъсна ги груб мъжки глас.

Очевидно тълпата нямаше търпение да научи как доктор Петрониус ще се справи с Черната смърт.

Дядото на Леонардо сложи пръст на устните си с лукава усмивка. И Леонардо, колкото и да не му се искаше, замълча. Толкова много въпроси имаше, че ако зависеше от него, просто щеше да отиде при този доктор Петрониус и щеше му ги зададе един след друг. Но усещаше, че в този момент това би било крайно неподходящо и само ще си навлече гнева на съселяните си.

— Позволете ми да ви кажа няколко думи, богобоязливи жители на това чудно хубаво селце — започна лекарят.

Говореше съвсем тихо и Леонардо заподозря, че го прави нарочно, за да си осигури вниманието на тълпата.

— Видях по пътя насам полета, готови за жътва. Каква трагедия би било, ако Черната смърт унищожи всички това, което сте посели?

Едно от съседните села беше на косъм от това бедствие. Там вече бяха се появили първите болни и вероятно Черната смърт само за няколко седмици щеше да посече със зловещата си коса половината население. Мнозина вече бяха избягали от селото, изпълнени с отчаяние, че вероятно и те скоро ще умрат. Но аз успях да ги излекувам!

Тук доктор Петрониус направи кратка пауза. Когато сред множеството се надигна удивен шепот, той вдигна ръка и на мига отново се възцари тишина.

— От стари времена учени хора са извличали лекарства от мумиите. Удивително е, че дълго време никой не стигнал до идеята, че с такива лекарства може да се пребори и чумата. Всички вие знаете, че във Флоренция и Пиза се продава прах, който уж се получава от натрошени мумии. Но само за щипка от този прах се изисква цяло състояние. А той изобщо не действа! На болния му прилява, след като го изпие, а след това получава тежко отравяне. Аз обаче имам друг подход. Аз извличам тъмните масла от мумиите и получавам мехлем, който лекува чумните бубони за съвсем кратко време!

— А откъде да сме сигурни, че и ти не си шарлатанин, който само използва страха ни? — извика касапинът Алесио.

— Добър въпрос, който обаче има съвсем ясен отговор — отвърна доктор Петрониус. — По всяко време съм в състояние да ви покажа как получавам мехлема, освен това аз, естествено, използвам само истински мумии! — Тук той щракна ефектно с пръсти.

Веднага след това Едуардо отвори сандъчето и го вдигна. Наклони го бавно на едната и на другата страна, така че всеки да може да види съдържанието му. Леонардо не се стърпя и се запромъква напред. Карло го последва. Когато най-сетне успя да хвърли поглед в сандъчето, Леонардо не повярва на очите си.

— Мумия на птица! — възкликна той.

— Точно така — кимна доктор Петрониус. — С търговските кораби от Египет при нас пристигат мумии на хора, крокодили и котки. Изключително редки обаче са мумиите на свещените ибиси. Защото точно от тях може да се извлече най-лековитият мехлем! Сега всеки от вас има избор: ако ви е мило здравето, вашето и на най-близките ви същества, можете да си купите от мен малко мехлем. Заедно с подходящо за целта бурканче това струва два флорина! Съдържанието е напълно достатъчно, за да се намажат бубоните на болния.

— Два флорина! Та това са много пари! — възкликна възмутено една жена, но бързо се поправи. — Обаче животът ми е по-ценен!

— Щом наистина помага! — добави друга.

— Трябва обаче да знаете едно — провикна се доктор Петрониус и в същия миг наоколо се възцари пълна тишина. — Мехлемът изсъхва за няколко седмици. И след това вече не действа. Така че на когото здравето на семейството му е достатъчно скъпо, би трябвало да купи цяла мумия на ибис и при необходимост да си приготви сам мехлема с обикновена преса. С удоволствие ще ви демонстрирам как става това.

Сега вече Леонардо загуби търпение и взе думата.

— Никой досега не ви е казал, доктор Петрониус, но ние имаме вече един случай на чума във Винчи.

— Само един ли? — вдигна вежди лекарят. — О, в такъв случай не съм дошъл твърде късно. Щом вече има един болен, при когото се проявяват признаците на Черната смърт, то тогава между вас има поне дузина други, които вече носят в себе си болестта. Така че преценете внимателно колко точно са ви скъпи здравето и животът! По-добре отделете от спестяванията си за черни дни, отколкото да си купите твърде малко мехлем! И понеже съм загрижен за съдбата ви и изпитвам огромно състрадание към всички болни, няма да настоявам непременно за плащане в пари, а ще взема в замяна и други лесни за пренасяне предмети. Бижута например или платове!

— Можете да намажете нашия болен от чума — така ще проверим дали мехлемът действа — предложи Леонардо. — Но за тази цел ще трябва да ни отпуснете мъничко от вашия скъпоценен мехлем. Ако действително се установи, че притежавате чудодейно средство, това ще ви се изплати стократно!

Няколко мига доктор Петрониус оглеждаше Леонардо от горе до долу.

— Ти ми изглеждаш много будно момче. Чудесно предложение! Покажете ми къде е болният, искам да го прегледам. — Той се обърна към асистента си. — Едуардо, ти пази колата.

— Слушам — сведе глава момчето.

Свещеникът предложи да заведат веднага доктор Петрониус в изоставената плевня. Последваха ги почти всички, които се бяха

събрали на селския площад.

Сред множеството Леонардо видя и Джана, която само му махна с ръка.

Карло сръга Леонардо.

— Не искаш ли да видиш дали този тип е шарлатанин и некадърник и дали този мехлем действително помага?

— О, да, бих искал...

— Тогава ела!

— Почакай само един момент!

Леонардо остана пред сандъчето, в което се намираше мумията на свещения ибис. Едуардо тъкмо го беше затворил.

— Моля те, може ли да погледна мумията още веднъж? — попита Леонардо.

Едуардо вдигна рамене.

— Мисля, че доктор Петрониус няма да има нищо против — съгласи се той и отново отвори сандъчето.

Мумията беше напълно почерняла. Силна миризма блъсна в носа Леонардо и той се наведе, за да може да я подуши добре. Вонята накара Карло да се дръпне назад.

— Каква гнусотия! — намръщи се момчето.

Мумията на свещената птица беше увита с ленена лента, напоена с нещо черно.

— Много бих искал да развия една такава мумия — рече Леонардо на Едуардо. — Мислиш ли, че доктор Петрониус би имал нещо против, ако...

— Да не ти минава през ум! — скара му се Едуардо. — Можеш само да гледаш, нищо повече! Че то тогава всеки ще може да дойде и да разпердушини всичко. Ако имаш достатъчно пари, щеше направо да си купиш една такава мумия. Тя е вечна и ти ще можеш непрекъснато да си правиш от нея мехлем срещу бубонната чума.

— О, значи покупката си струва! — поклати глава Карло.

— И още как! — заяви наперено Едуардо.

— Е, добре, но нека да видим първо дали мехлемът ще помогне на нашия беден Алберто — рече Леонардо с глас, изпълнен със съмнение. — Кажй все пак, ти работиш с доктор Петрониус, нали?

— Ами, разбира се — кимна Едуардо.

— Тогава сигурно вече си видял как изглежда разповита мумия.

— О, не, защото винаги ги държим увити, иначе е много трудно да се извлекат маслата. А тези масла имат много специално действие. При мъртвите спират разлагането, а при живите хора прогонват болестите.

Леонардо разбра, че Едуардо няма да му позволи да разгледа мумията по-подробно.

Може би най-добре е да попитам дядо дали няма да си купим някоя мумия, рече си той и хвърли поглед към вътрешността на колата. Там бяха струпани много други сандъчета с най-различна големина. Колко ли мумии съхраняваше в колата си доктор Петрониус? Трябва да бяха доста и като имаше предвид стойността им, странно беше, че учителят пътува с тях съвсем безгрижно.

На негово място аз бих носил със себе си само няколко от тях, а останалите щях да пазя в сигурно скривалище, помисли си Леонардо. Или пък щях да взема неколцина въоръжени наемници, които да ги пазят.

В този миг вече Леонардо беше почти сигурен, че в цялата работа има нещо гнило. Само дето не знаеше какво.

Двете момчета се отправиха към старата плевня, където хората от селото се бяха струпали на сигурно разстояние от порутената постройка и чакаха напрегнато какво ще се случи.

— Едва ли е необходимо толкова много време, за да се намаже малко мехлем — обади се изнервено касапинът Алесио. — Ако аз работех толкова бавно, коледното печено щеше да става за Великден!

Най-сетне доктор Петрониус излезе от плевнята. Заедно с всички останали Леонардо го загледа в напрегнато очакване.

Доктор Петрониус тръгна с бавна крачка към жителите на селцето Винчи. Той като че ли изобщо не бързаше.

Знае точно как трябва да се държи, мислеше си Леонардо. Като измамник, който изпълнява коронния си номер!

— Утре сутрин Алберто ще е отново напълно здрав! — обяви доктор Петрониус. — И всеки от вас ще може да се убеди в това със собствените си очи!

ЧУДОДЕЙНОТО ЛЕКАРСТВО

Доктор Петрониус пренощува във Винчи. Той обаче не се настани в странноприемницата на родителите на Джана, а предпочете да спи в колата си. Вероятно се страхуваше, че ще му откраднат мумиите.

Късно вечерта Леонардо се измъкна навън. Дядо му вече спеше, а баща му беше в къщата си на другия край на селото, където беше и кантората му на нотариус.

Едуардо вървеше напред-назад пред колата, разпрегната край селския площад.

Когато видя Леонардо, той му махна да дойде при него.

— Продадохте ли вече нещо от вашия чудотворен мехлем? — полюбопитства Леонардо.

— Хората изчакват да се уверят, че той наистина лекува — отвърна Едуардо. — Но не говори толкова силно. Доктор Петрониус спи. — Едуардо скръсти ръце и се ухили. — Е, какво, искаш ли да си купиш цяла мумия, за да видиш какво има в нея? Мен ако питаш, тя е твърде скъпа за това.

— Що за птица е всъщност свещеният ибис? — попита Леонардо.

— Нямам идея — отвърна Едуардо. — И да знаеш, че няма да ти позволя да надничаш в сандъците. Мумиите са опаковани много внимателно и освен това доктор Петрониус много ще се ядоса. Да сме наясно още сега по този въпрос.

— Не се притеснявай — отвърна Леонардо. — Изобщо не съм имал намерение да те моля да ме пуснеш да погледна още веднъж мумиите. И все пак тази птица ме интересува. Има доста дълъг и тесен клюн. Предполагам, че се храни главно с риба или пък лови някакви дребни животинки от блатата. Но защо тези птици са били ценени толкова много, че дори са ги балсамирали? Дали това има нещо общо със съществуването, което е наполовина човек, наполовина птица?

— Точно така е! — обади се един глас от колата.

Беше доктор Петрониус, който се измъкна с пъхтене от колата.

— Тъкмо бях заспал, но разговорът ви може да събуди и дълбоко спящ човек! — измърмори лекарят. — Удивително е, че знаеш нещо за човека с птичата глава.

Леонардо разказа гордо, че е видял този образ върху един папирус в библиотеката на Медичите.

— Той си измисля — обади се Едуардо. — Козимо де Медичи никога не би показал своята колекция от ръкописи на едно селско момче!

— Баща ми работи като нотариус при Козимо — възрази Леонардо.

— Е, и какво от това! — присмя му се Едуардо.

— Е, това поне обяснява как едно селско момче може да се озове в библиотеката на Козимо де Медичи — усмихна се доктор Петрониус. — Защото е известно, че Козимо де Медичи събира стари ръкописи. Аз споделям този интерес с великия Козимо, макар че никога не бих могъл да си позволя да купя тези ръкописи и бих могъл да ги разглеждам най-много в някоя библиотека.

— Казахте, че знаете нещо за човека-птица...

— Това е Тот, богът на Луната, магията и науката. Римляните са го наричали Лунус, а гърците са го почитали като пратеник на бог Хермес. Свещеният ибис бил символ на Тот. Имало го е само в Египет.

— Знаете ли нещо повече за тази птица?

— Не, за съжаление. И честно казано, мисля, че е време ти сега да се прибереш у дома и да си лягаш. Във всеки случай тази нощ не бих искал да бъда обезпокояван повече.

— Простете, доктор Петрониус — отвърна Леонардо и се поклони едва-едва, както беше виждал в двореца на семейство Медичи. Според Леонардо това изглеждаше много изискано.

Доктор Петрониус обаче като че ли изобщо не се впечатли от поклона му.

— Така, а сега върви да спиш! — настоя още веднъж лечителят.

Нямаше съмнение, че тази нощ Леонардо няма да види разповита мумия. Мумиите бяха твърде ценни, за да бъдат използвани за изследвания, както той междувременно се беше убедил.

Но вместо да се върне обратно у дома, Леонардо направи още една среднощна разходка и се озова при плевнята, в която подслониха

Алберто. Този път той се приближи дори повече от обичайното, защото, в края на краищата, не можеше да крещи посред нощ и да буди съселаните си.

— Алберто! Подейства ли мехлемът? — попита Леонардо любопитно.

Никой не му отвърна. Алберто мълчеше.

На следващата сутрин Леонардо скочи от леглото още по изгрев-слънце. За да си запълни времето, той седна отново над папируса и докато го разглеждаше, размишляваше върху това, което доктор Петрониус беше казал за ибиса и божеството Тот.

Щом Тот е бил бог на Луната, то тогава може би целият текст беше за Луната?

Но Леонардо не можеше да се концентрира и не стигна доникъде в разсъжденията си. Без особено желание той прерисува някои от фигурите на един лист от своите запаси.

Малко по-късно цялото село се събра на площада, за да види дали доктор Петрониус е излекувал Алберто. Всички заедно се запътиха към старата плевня.

Сред множеството Леонардо видя Карло.

— Ако това момче наистина е излекувано, баща ми ще си купи цяла мумия на ибис! — разказа Карло на приятеля си. — Но първо, естествено, изчаква резултата.

Доктор Петрониус се забави известно време в плевнята при Алберто, преди да излезе и да оповести:

— Това бедно просяче, което бе белязано от Черната смърт, е напълно здраво! По него не е останала нито една-единствена чумна бубона!

Сред притихналата тълпа премина удивен шепот. Чу се как тук-таме хората вече броят парите.

— Искам да видя със собствените си очи! — провикна се касапинът Алесио.

— Ами ела да видиш! — подкани го доктор Петрониус. — Ела и се убеди със собствените си очи. Момчето все още е доста изтощено и има нужда от няколко дни, за да се съвземе, но иначе е напълно излекувано.

Алесио се поколеба малко. Той като че ли нямаше много доверие на доктора. Ами ако момчето въпреки всичко още е заразно и е обгърнато от зловеция дъх, за който се вярваше, че причинява болестта?

— Е, хайде, нали настояваше, трябва да отидеш! — обади се една от жените.

— А ти самата не искаш ли? — попита я друга жена.

— Аз искам да погледна! — провикна се Леонардо и се запромъква напред, преди дядо му или баща му да успеят да му попречат.

— Леонардо, не! — извика дядото, но думите му се загубиха сред всеобщата глъчка.

Не може да се каже, че Леонардо не се страхуваше. В действителност мисълта, че отива в плевнята при Алберто, доста го притесняваше. Но от друга страна, си мислеше, че никой не би могъл да направи голямо откритие или изобретение, ако не прояви поне мъничко смелост.

— Леонардо! — извикаха още веднъж дядо му и баща му в един глас.

— Какво толкова ще ми се случи? — отвърна Леонардо. — Доктор Петрониус вече се осмели да отиде при Алберто. Следователно влизането при него е безопасно. Нали той иска да печели пари със своя мехлем от мумии, а не да се зарази и да си отиде безславно?

— Точно така, моето момче — кимна доктор Петрониус.

Свещеникът не искаше да остане по-назад и заяви, че и той е готов да отиде в плевнята на Алберто.

— Всички ние сме в Божиите ръце — рече той.

Внезапно дядото на Леонардо и господин Пиеро също решиха да се присъединят към групата на смелчаците, които искаха да се убедят с очите си в чудотворното действие на мехлема на доктора. След всичко това Алесио вече нямаше друг избор, освен и той да излезе отпред.

Виждаше се съвсем ясно, че тази му постъпка го изпълва с притеснения. Касапинът беше преbledнял като платно, но вече нямаше връщане назад.

И така, предвождана от доктор Петрониус, групата на смелчаците се запъти към плевнята. Алберто изглеждаше видимо по-

добре. Той гризеше с наслаждение една ябълка от последната кошница, която му беше занесъл Леонардо.

Тъмните кръгове около очите му бяха изчезнали. Той нямаше вече и петна по лицето.

— Чувствам се много по-добре — рече Алберто. — Малко ми се вие свят, когато се изправя, пък и ме е страх още да ставам, но иначе съм доста добре. — Той отново отхапа от ябълката и направи физиономия. — Този сорт не е от най-добрите. Твърде кисел е, ако питате мен. Но за съжаление, вече изядох всичко друго, което ми беше донесено.

— Ще се погрижа да получиш ябълки от друг сорт — обеща свещеникът.

— Добре, тогава няма да се мъча повече с тая киселица — изпъшка Алберто и метна огризката настрана.

— Искам да видя гърба и гърдите на момчето — настоя Алесио. — Как да сме сигурни, че по тялото му няма вече чумни бубони?

— Правилно! — похвали го доктор Петрониус. — Мисля, че Алберто няма да има нищо против да видите всичко, което ви интересува.

Алберто веднага съблече дрехата си.

— Изглежда като току-що изкъпан — установи изненадан Алесио.

— Ами аз наистина съм изкъпан — отвърна Алберто. — Тази сутрин местата, които бяха намазани с мехлем, така ме сърбяха, че изтичах право на потока и измих всичко от себе си. И виж ти — от бубоните не беше останал и помен!

След като чудното излекуване на просячето беше потвърдено пред останалите жители на Винчи и никой от тези, които видяха Алберто, вече не се съмняваше, че той наистина е здрав, мехлемът на доктор Петрониус се разпродаде като топъл хляб.

Той извади от каруцата си една преса, която всъщност беше предназначена за плодове. Пред очите на всички доктор Петрониус изцеди тъмното масло от една мумия, напълни го в мънички бурканчета и след това ги продаде на жителите на Винчи.

През прозореца си Леонардо можеше да гледа през целия ден как хората от Винчи се стичаха към пресата за мумии на доктор Петрониус. Някои от тях стигнаха дотам, че взеха пари назаем от роднини или познати, други направо донесоха семейните си бижута. Доктор Петрониус прие като средство за разплащане дори чифт скъпи ботуши за езда, брадва и кухненски ножове.

Бащата на Карло беше първият, който се реши да си купи цяла мумия на свещен ибис.

— За съжаление можем да си позволим само една мумия — разказа Карло, който по-късно през деня отиде да види Леонардо. — Баща ми, естествено, разчита, че мумията може да се съхранява без проблеми в студеното ни мазе. Когато един ден Черната смърт избухне и тук, ще може да продава тинктурата в малки количества, както прави и доктор Петрониус, и ще получи огромна печалба. И без това имаме преса за плодове в килера.

— И защо баща ти не може да си позволи втора мумия? Че той не е ли най-богатият човек в цяло Винчи!

— Богат — да, но не и на пари в брой. Наскоро трябваше да закупи нова стока. Преди да я препродаде, няма да получи парите от нея. А този доктор Петрониус не иска да приеме нищо от неговите стоки в замяна, защото смята, че всички те били нетрайни и не можели да се съхраняват дълго.

— А може би просто се страхува да не му станете конкуренция! — предположи Леонардо.

Малко по-късно дядото на Леонардо се върна с малко бурканче от черния мехлем.

— Това е достатъчно за теб, за мен и за баща ти, ако чумата ни споходи в близко време.

Леонардо беше предложил да купят цяла мумия.

— Дори касапинът можа да си позволи това — упрекна той дядо си. — А напоследък, откакто работи за семейство Медичи, татко печели отлично.

— Първо, не толкова много, колкото ти вероятно си мислиш, и второ, той пести, за да може през следващите години да се премести във Флоренция. Животът там е по-скъп, както ти сигурно вече си установил по време на съвместните ви пътувания до големия град.

— Не мислиш ли, че все пак бихме могли да го убедим? Така ще удари с един куршум два заека. Първо, ако избухне чума, ще имаме достатъчно от мехлема и дори ще можем да продаваме на другите хора. И второ...

— И второ, така ти ще можеше да разопаковаш мумията и да я разгледаш. Зная, че това всъщност е целта ти — взе му думата старецът. — Но и без това плановете ти са невъзможни!

— Но дядо! Толкова много неща бих могъл да открия по този начин! Представи си, че тези масла действат и при други болести. Освен това, съм сигурен, че има и по-добър метод за получаване на мехлема. Тази преса за сок е примитивна. Имам някоя и друга идея, но не ми стига време да скицирам тази машина.

— По-добре първо се погрижи за шиша за печене, който ми направи. Омръзна ми всеки път да слагам на масата овъглено месо. Освен това Марчела от известно време пие вода от буре за бира, защото по някаква причина поилката ѝ е надупчена.

Леонардо трябваше да признае, че желанието му за собствена мумия се оказа напълно неосъществимо.

— Може ли поне да погледна мехлема?

Дядото въздъхна.

— Е, добре, мога да изпълня това твое желание. Но ще го държа аз.

— Добре де...

Дядото отвори внимателно бурканчето, в което доктор Петрониус беше отсипал от гъстата мазна течност.

— Мирише ми на нещо познато — замисли се Леонардо. — Но не мога да си спомня какво беше.

— Мога да ти кажа откъде ти е познат този мирис — отвърна дядо му. — Докторът чудотворец вече цял ден изстиска маслото от своите мумии, а вятърът за съжаление духа към нас и носи вонята право в прозорците ни.

Но Леонардо поклати глава.

— Не, нямах предвид това. Тази миризма ми е позната отнякъде. Но не мога да си спомня откъде... и откога... както и да е, може би няма значение.

ТАЙНАТА НА АЛБЕРТО

Следобед доктор Петрониус и Едуардо опаковаха пресата за сок, качиха я в колата и се приготвиха за отпътуване. Малко по-късно каруцата им затрополи по черния селски път и потегли към Флоренция.

На изхода на селото бащата на Карло още веднъж спря доктор Петрониус и се опита да го убеди да разменят все пак още една мумия срещу сирене и салам.

Доктор Петрониус обаче беше непреклонен.

— Вашата стока ще се развали, защото дори Едуардо не може да изяде толкова много храна, колкото ми предлагате, скъпи господине — рече докторът. — Освен това аз не бих искал да подкрепям търговията със страданието на хората!

— О, колко сте благороден! А вие самият какво правите? — възкликна господин Малдини.

— Помагам на хората — заяви доктор Петрониус и вирна брадичка.

Карло и Леонардо гледаха известно време след каруцата на доктора.

— Странен човек — рече Карло. — Но спаси цялото ни село от чумата. Трябва да му сложим паметник! — Той се обърна към приятеля си. — Ти би могъл да измислиш нещо подходящо, Леонардо. Човек като теб, който може да рисува така хубаво, сигурно ще успее да издяла фигура от камък. Трябва ти само добро длето и подходящ чук.

— Да, кой знае, може би някой ден — измърмори Леонардо.

— Знам, в момента те интересуват други неща. Онзи човек с птичата глава например, но най-много искаш да разопаковаш мумията, която баща ми скри в мазето. Ето такива са хората! Едва минала опасността и всички забравят за благодарността!

— Не съм сигурен, че скулптурата е подходящо занимание за мен — призна Леонардо. — Много време е необходимо, докато успееш да изваеш нещо от камък. Във Флоренция видях няколко статуи от бронз. Затова, естествено, ще е необходима форма от глина и...

— И ти мислиш, че жителите на Винчи, които едва успяха да си купят мехлем за собствените си чумни бубони, ще купят бронз за тази статуя? — прекъсна го нетърпеливо Карло. — Я виж, колко много камъни се търкалят наоколо, трябва само да намерим подходящ.

Внезапно на Леонардо му хрумна нещо.

— Какво ще кажеш да отидем при Алберто!

Карло обаче нямаше толкова много смелост.

— Знаеш ли, предпочитам да изчакам ден-два, докато оздравее напълно и няма опасност да зарази никого.

И така, Леонардо тръгна сам към плевнята.

Но Алберто не беше там. Паянтовата врата зееше отворена.

— Алберто?

Никакъв отговор! Вързопчето, което момчето носеше винаги със себе си, също не беше там.

Отначало Леонардо не заподозря нищо. Той реши, че Алберто е излязъл някъде. Защо да стои в плевнята, след като вече се чувства по-добре? Може би отново се оглежда за място като ратай при някой земеделец. До края на жътвата имаше много време, всяка допълнителна помощ бе добре дошла, пък и така щеше да припечели нещо.

В този момент часовникът на църковната кула удари пет пъти и Леонардо си помисли, че всъщност има време да прескочи до съседното село, за да види чичо си Франческо. Той сигурно щеше да му разкаже нещо за свещения ибис.

Никой не знаеше повече за тайните на природата от чичо му Франческо. А за това, че през последните години Леонардо не бродеше толкова често с него из полетата и ливадите наоколо, имаше една съвсем проста причина: няколко години той беше служител във Флоренция и през това време се връщаше у дома само за празниците. Той притежаваше в съседното село къща, наследство от далечен роднина, където се пренесе да живее на стари години.

Леонардо се подвоуми дали да не вземе със себе си преписа на папируса, но това означаваше да се върне до вкъщи и момчето никак

не беше сигурно, че дядо му ще се съгласи, че има достатъчно време да прескочи до съседното село.

Няма значение, рече си Леонардо. Има достатъчно други неща, за които бих могъл да го разпитам и за които изобщо няма да ми е необходим преписът.

Леонардо трябваше да повърви доста време, преди най-сетне да зърне къщата на чичо си.

Първото, което му направи впечатление, докато приближаваше дома на чичо си по залез-слънце, бяха ярките светкавици, които излизаха от прозореца му.

Те понякога направо ослепяваха човека, поради което селяните си мърмореха, че къщата на чичо Франческо е омагьосана. Но когато се приближи, не беше трудно да се разбере каква е причината за светкавиците.

Чичо Франческо имаше прозорец от стъкло.

Само домовете на богатите търговци във Флоренция имаха стъкла. Но и в тях не всички прозорци бяха остъклени. Дори в кметството закриваха отворите на прозорците с ленен плат.

А чичо Франческо притежаваше цял един стъклен прозорец. Другите прозорци той закриваше през лятото със светъл плат, а през зимата затваряше с капаци. Този единствен стъклен прозорец чичо Франческо беше наследил заедно с къщата, но така и не бе събрал пари да остъкли останалите прозорци.

Когато Леонардо стигна до къщата, видя, че вратата зееше широко отворена. Чичо Франческо обичаше вътре да влиза свеж въздух. След смъртта на жена си той живееше съвсем сам в голямата къща. Нямахте си свои деца.

Леонардо влезе, без да почука, както правеше винаги. Завари чичо Франческо пред камината. Той бъркаше енергично в едно гърне, закачено над огъня. Чичо Франческо имаше сиви, на места съвсем побелили коси и добродушна усмивка.

— А, ти ли си! — рече той, като видя Леонардо. — Вече си мислех, че си забравил пътя дотук. Тъкмо приготвям вкусна напитка от билки. Ако имаш желание, може да опиташ.

— Не, благодаря — отклони вежливо поканата Леонардо.

Чичо Франческо обичаше да експериментира с билкови напитки, но резултатът обикновено беше много далеч от вкуса на Леонардо.

— Чух, че при вас имало случай на чума — обади се чичо Франческо.

— Ами не беше чак толкова страшно — отвърна Леонардо и разказа за чудотворния мехлем на доктор Петрониус и бързото излекуване на Алберто.

— Доктор Петрониус ли? — измърмори чичо Франческо. — Чувал съм това име... На пет мили отук в Сан Лука имаше един мъж, който се наричаше така и също продаваше чудотворно средство, след като някой там се беше разболял. Но оттогава не съм чул нищо повече нито за Сан Лука, нито за Черната смърт.

Внезапно една много позната миризма блъсна Леонардо в носа. Той вдигна глава и задуши като куче, попаднало на прясна следа.

— Какво ти става, Леонардо, билките ми наистина са силни, но не вярвам напитката ми да вони толкова лошо.

— Не, не е напитката! — прошепна Леонардо и погледът му зашари из стаята. И тогава внезапно му стана ясно, че миризмата идва от остъкления прозорец.

Той отиде при прозореца. Краищата на стъклото бяха уплътнени с черна мазна смес.

— Ето това е! — възкликна той.

Точно така миришеше чудотворният мехлем, който продаваше доктор Петрониус. Нима беше възможно? Нима чичо Франческо беше уплътнил своя прозорец със скъпоценен мехлем от мумия! Или в цялата тази работа имаше нещо гнило?

— Какво толкова видя там? — попита изненадан чичо Франческо.

— Как се казва този материал, с който си уплътнил стъклото на прозореца?

— Това е земна смола. Нарича се още битум.

— И как се получава?

— Ако човек има късмет, намира място, където тя излиза от земята — затова се нарича земна смола. За разлика от обичайната смола, която се получава от дърветата.

— Да, знам за обикновената смола — кимна Леонардо.

Той беше опитал вече веднъж да си направи истинска факла, като загрея дървесна смола. Този ден дядо му не си беше у дома, но въпреки

това той узна какво се беше случило. Когато прозорецът на Леонардо избълва облак дим, всички съседни дотичаха да гасят пожара.

Леонардо не обичаше да си спомня тази история — най-вече защото дядото му отне факлата, преди той изобщо да успее да изпробва как гори!

— Да, битумът е много подходящ за уплътняване на прозорци — рече чичо Франческо. — А преди няколко дни поднових уплътненията, за да не падне прозорецът някой ден от рамката. Може би затова мирише все още. Но човек трябва да има много силно обоняние, за да усети този мирис.

— Значи ти казваш, че този битум, или земна смола, идва от земята — продължи Леонардо.

— Точно така — увери го чичо Франческо.

Леонардо вдигна вежди.

— Може ли да бъде изцеден от мумия?

— Що за странна мисъл, Леонардо! Как ти хрумна това?

— Убеден съм, че това е веществото, което доктор Петрониус продаваше във Винчи като чудотворен мехлем.

Чичо Франческо вдигна рамене.

— Да ти кажа честно, не разбирам много от мумии. Идея нямам какво би могло да се изцеди от една мумия. А що се отнася до този чудотворен мехлем, чух за него, но не си купих. Предпочетох да си спестя парите. Тук толкова рядко идва някой, та реших, че рискът Черната смърт да дойде при мен е твърде малък.

Леонардо въздъхна.

— Прав си, но аз всъщност не съм дошъл тук, за да си говорим за битум, уплътнения за прозорци и мехлем против чума.

— А за какво? — попита чичо Франческо.

— Никой от хората, които познавам, не знае толкова много за природата и животните, колкото знаеш ти. Затова се надявам, че ще можеш да ми разкажеш нещо за свещения ибис.

— За ибиса ли? — Чичо Франческо сбърчи чело и за момент дори забрави да бърка напитката си, което доведе дотам, че тя прекипя и угаси огъня със съскане. — Ама че бяла! — ядоса се чичо Франческо. — Добре се подредих!

Той свали гърнето от огъня и сега вече имаше време да се концентрира върху странните въпроси на Леонардо. Момчето разказа

на чичо си за папируса и за човека-птица, както и за мумията на ибиса, която продаваше доктор Петрониус.

— Знаеш ли какво мисля? Този Петрониус най-вероятно е най-обикновен измамник! Вместо да си прави труда да внася истински и чудовищно скъпи птичи мумии от Египет, той просто е намазал мъртви животни с битум и ги е увил в лен. А битумът е боядисал всичко в черно!

Чичо Франческо се наведе напред и изгледа Леонардо много сериозно.

— Напълно е възможно. Но в никакъв случай не говори такива неща, докато нямаш доказателства. Това би могло да ти създаде големи неприятности.

— Нямам доказателства — призна Леонардо. — Но от самото начало имам чувството, че нещо в тази история не е както трябва.

Когато след това Леонардо заговори за божеството Тот с глава на ибис, Франческо смръщи чело.

— Трябва да призная, че имаш много странни занимания, Леонардо.

— Но какво да правя, когато всичко това ми е интересно. Всичко едновременно! Затова често изобщо не мога да реша първо с какво да се заломя и много от нещата, които захващам, просто остават недовършени.

Чичо Франческо се усмихна.

— Дядо ти много ще се ядоса, нали? — рече той.

Чичо Франческо беше по-малкият брат на дядото на Леонардо и го познаваше от малък.

Леонардо вдигна рамене.

— Ами... какво да ти кажа, някой път той се ядосва съвсем излишно. Пък и не му повярвах, че нямаме достатъчно пари, за да си купим мумия, която да изследвам.

— Що се отнася до ибиса, трябва да знаеш, че си голям късметлия. Случайно имам тук един ибис.

— Моля!?

— Е, не жив, естествено, а само рисунка. Но не вярвам да е от същия вид като твоя свещен ибис.

— Но...

— Ела, ще ти покажа!

Леонардо последва чичо си Франческо в една стая, където по стените бяха окачени безброй рисунки на животни. Много от тях бяха дело на самия Франческо. Преди години Леонардо често го наблюдаваше, докато рисува, и беше научил много от него. Чичо Франческо винаги се стараеше на рисунката животно да изглежда колкото се може по-истинско. Когато при разходките си намираха мъртва катеричка или птица, чичо Франческо непременно я отнасяше вкъщи, за да я нарисува.

— Ето го тук — каза чичо му и посочи птица със силно извит клюн.

— Също като главата от папируса! — възкликна Леонардо. — Не бях сигурен дали наистина клюнът му е толкова крив или само така е нарисуван. Във всеки случай този Петрониус ни е лъгал, че свещеният ибис живее само в Египет.

— Не непременно — поправи го Франческо. — Първо, има различни видове ибиси и кой знае, може пък този свещен ибис да живее наистина само в Египет. И двамата с теб никога не сме били там, тогава откъде бихме могли да знаем?

— Прав си — призна Леонардо.

Чичо Франческо отново посочи картината на стената.

— Това тук е горски ибис, който преди години можеше да се види често по тези места.

— Преди години?

— Да. Спомням си още как моят дядо ми разказваше, че горският ибис е много вкусен! Явно много хора са мислели така, за съжаление, и са ловували, без да се ограничават, докато накрая целият вид изчезнал. Аз лично никога не съм виждал жив горски ибис, а за тази птица знам, че е горски ибис, само защото питах един опитен ловец, който все още знаеше за тази птица.

— Значи не си рисувал ти този горски ибис?

— Не. Купих рисунката на пазара в Емполи. Кой го е рисувал, не знам, но рисунката трябва да е доста стара. Както виждаш, съвсем е пожълтяла.

— Ще ми я дадеш ли за известно време? — попита Леонардо. — Предполагам, че този горски ибис е много подобен на свещения ибис. Поне по формата на главата.

— Възможно е.

— Но птичата мумия, която доктор Петрониус ни показваше, ми се видя доста по-голяма.

— Леонардо, хората също не са еднакво големи! Освен това, когато става дума за картина, е много трудно да се прецени.

— И този клюн е по-силно извит! Също както на папируса, а не както при мумията на доктор Петрониус!

Чичо Франческо махна с ръка.

— Вземи рисунката и сравни ибиса с каквото искаш, Леонардо. Но най-вече я пази от...

— Тази рисунка вероятно е много ценна? — прекъсна го Леонардо.

— Леонардо, аз вече съм доста стар и някой ден завинаги ще затворя очи като всички хора. И тъй като самият аз нямам деца, мислех да ти завещая всичко, което имам, когато се стигне дотам. Може пък да успееш да спечелиш толкова много пари, че да остъклиш всички прозорци.

Леонардо изгледа удивен чичо си.

— Не знам какво да кажа... — призна той. — Освен, естествено, че ти благодаря. Но не мисля, че това ще се случи скоро.

— Не, няма. Но аз просто исках да знаеш, Леонардо.

На връщане Леонардо срещна кола, натоварена със сено и теглена от два вола.

Върху сеното седеше земеделецът Алдо, при когото преди време Алберто се беше главил за ратай.

— Леонардо! — извика Алдо. — Я кажи, не си ли виждал случайно онзи Алберто? Нали вече е здрав, мисля, че достатъчно се излежава.

Леонардо поклати глава.

— Не, нямам представа къде е.

— Спешно се нуждая от помощта му. Е, той не е от най-работливите наистина, но в момента всяка ръка ни е ценна. Мислех си, че може да сте се срещали напоследък.

— Съжалявам — вдигна рамене Леонардо и наистина съжаляваше.

— В случай че го видиш, кажи му, че ще получи двойна надница, ако утре сутрин по изгрев-слънце дойде при нас!

— Непременно ще му кажа — обеща Леонардо.

— Благодаря!

И Алдо отмина с волската каруца. Малко по-късно Леонардо мина покрай плевнята и още веднъж влезе вътре. Алберто не беше там, но Леонардо и без това не очакваше да го завари вътре. Той се огледа, без да знае какво всъщност търси.

Спомни си отново думите на чичо Франческо. Най-вече онова, което каза за селото Сан Лука, където доктор Петрониус също продавал от своя чудотворен мехлем и един болен се излекувал като по чудо. Интересно дали болният от Сан Лука също не е бил момче със закърпен панталон, което яде само сладки ябълки, мина през ума на Леонардо.

Докато момчето излизаше навън, то се обърна още веднъж и едва сега забеляза в ъгъла нещо, което преди му беше убягнало.

Нещо тъмно и черно — не по-голямо от човешки пръст.

Леонардо се върна и го вдигна.

— Въглен! — прошепна той. Алберто трябва да го беше забравил. — Аха, сега вече знам как са се появили петната по лицето му!

КРАДЦИ НА МУМИИ

Леонардо отиде право в дома на семейство Малдини и потропа на вратата. Отвори му Карло.

— Леонардо! — възкликна той изненадан.

— Карло, трябва веднага да говоря с теб. На четири очи!

— Веднага ли?

— Я погледни навън, дори не се е стъмнило още! Или пак правиш сметките на баща си? Повярвай ми, ще дойде време, когато толкова ще ти омръзне от тези сметки, че най-сетне ще го научиш да си ги прави сам!

— Той пък какво ти е виновен! — тросна му се Карло. — Ако дядо ми не е бил беден селски ратай, баща ми е щял да ходи на училище.

— Да, възможно е — прекъсна го нетърпеливо Леонардо.

Историята на рода Малдини, която Карло много пъти вече му бе разказвал в подробности, в момента изобщо не го интересуваше. Сега за него най-важно беше да намери последното доказателство, че цялото село Винчи е паднало в капана на един измамник.

— Почакай един момент — рече Карло след кратко колебание и затвори вратата.

Леонардо извади рисунката на горския ибис, която носеше под връхната си дреха. Той разгъна листа хартия и разгледа птицата. Естествено, нямаше как да установи дали всички подробности са били предадени точно. Но дори само фактът, че клюнът на този ибис имаше същата форма, както на ибиса от папируса, беше категоричен.

— Попаднах на вярна следа! — мислеше си момчето.

Вратата се отвори и Карло излезе навън.

— Е, добре, казвай какво става?

— Ела да повървим малко до ъгъла, за да не ни чуе някой — предложи Леонардо.

Тези, които не биваше да ги чуят, бяха родителите на Карло, защото това, което Леонардо поиска от приятеля си, беше чудовищно.

— Карло, трябва ми непременно птичата мумия, която купи баща ти!

— Леонардо, това е напълно невъзможно — заяви категорично Карло. — Той в никакъв случай няма да позволи да я разопаковаш, както ти вероятно искаш. Ако си дошъл да ме убеждаваш, можеш направо да си ходиш, това е напълно безсмислено.

— По-добре първо ме изслушай, Карло!

— Не, по изключение този път ти мен ще изслушаш! При нас двамата обикновено се случва обратното, но не и този път. Баща ми вложи всичките си пари в тази мумия. Това не ти е никакъв мъртъв гуцер, който можеш да разрежеш, за да му извадиш костите или да разбереш какво е ял последно! Става дума за защита от най-чудовищната болест, която е сполетявала някога човечеството и пред която сме напълно безпомощни.

— Но и за добра сделка! — прекъсна го Леонардо.

— Какво лошо има в това, че онзи, който носи спасението, бива възнаграден за това?

— Карло! Имам сериозни основания да мисля, че доктор Петрониус е измамник. Той най-вероятно знае за чумата също толкова малко, колкото всички ние. Той обаче използва страха ни, за да измъкна пари от хората. Включително и от твоя баща!

Карло скръсти ръце пред гърдите си.

— Имаш ли някакво доказателство за това, което говориш, или това е отново само някакво предположение?

Леонардо извади въглена, който намери в плевнята.

— Намерих това в плевнята!

— Парче въглен — изненада се Карло.

— Нали се сещаш, че то не се е озовало случайно там, Карло. Алберто трябва да го е изтървал. С него си е направил петната по лицето и кръговете под очите, за да изглежда много болен. Самите чумни бубони никой от нас така и не видя, защото всички се страхувахме твърде много! Едва когато те после уж бяха изчезнали, той ни показва напълно здравата си кожа. Но по нея никога не е имало чумни бубони, Карло! Ние всички толкова се надявахме да има средство срещу чумата, че никой не обърна внимание, че по кожата на Алберто изобщо няма следи от всички тези грозни подутини!

— Ами нали точно в това се състоеше магическата сила на този мехлем — измърмори Карло, вече не толкова уверено.

— Как ли пък не, магическа сила! Доктор Петрониус и Алберто са действали заедно и хубаво успяха да ни праметнат! Вчера бях при чичо Франческо и той ми разказа, че този доктор Петрониус е изиграл същия номер и в Сан Лука. Някой се разболял, появил се Петрониус и го излекувал, след което получил максимална цена за своя мехлем. А най-хитрите си купили дори цяла птича мумия!

— Леонардо...

— Утре ще отида до Сан Лука и ще разпитам хората дали излекуваният болен от чума не е бил случайно едно просещо момче. Петрониус и Алберто най-вероятно продължават да разиграват своя театър и на други места. Първо в селото се появява просяче с петна по лицето, после идва мнимият доктор и го излекува!

— Не ти вярвам! Баща ми казва, че магическото действие на мумиите е известно отдавна. Пък и Петрониус показва мумиите и изцеди мехлема от тях пред очите ни!

— Точно така! Мумиите! Мумиите ще бъдат окончателното доказателство, че този доктор Петрониус е обикновен измамник!

И Леонардо извади рисунката на горския ибис. Карло я погледна и вдигна вежди в недоумение.

— Но какво е това?

— Горски ибис. Вид ибис, който някога е живял по тези места. Главата на човека-птица от папируса има съвсем същата форма! Най-характерен е извитият клюн!

— Леонардо, не знам какво да кажа.

— Мумията, която ни показва доктор Петрониус, нямаше толкова силно извит клюн. Мумията, която купи баща ти, също няма толкова извит клюн! Карло, този тип е мошеник, който продава вместо истински мумии някакви съвсем евтини мъртви птици! Във всеки случай, имам основания да се съмнявам, че това са истински ибиси, както твърди мнимият доктор Петрониус!

— Леонардо, тези мумии са страшно стари. Те се променят, спаружват се и стават съвсем черни. Може пък...

— ... с времето клюновете да се изправят? — попита насмешливо Леонардо.

— Защо не? Ти откога стана експерт по мумии?

Няколко мига двете момчета мълчаха и мислеха.

— Ти, Карло, за съжаление, си напълно прав. Аз наистина не съм никакъв експерт по мумии. Но ако имам възможността да изследвам по-внимателно една от тези мумии, със сигурност ще разбера истината.

— Не! — процеди Карло. — Баща ми няма да позволи, пък и аз не смятам да го питам!

— Моля те, Карло!

— Изобщо и дума не може да става за това, Леонардо!

— После ще я направя като недокосвана. Обещавам! Помисли само: ако се окаже, че съм се лъгал, баща ти ще е страшно зарадван, че не си е хвърлил парите на вятъра. Но ако не — не мислиш ли, че той ще поиска да си върне парите от мошеника?

— О, да, със сигурност! — призна Карло.

— Тогава да не чакаме, докато този тип се скрие през девет планини в десета! Освен това, ако не го спрем, ще излъже още много други бедни хора.

Карло размишляваше. Думите на Леонардо го впечатлиха дълбоко. Той погледна още веднъж рисунката на горския ибис.

— Е, да, клонът на мумията изглеждаше доста по-различно — призна мрачно той. — И какво предлагаш сега?

— Наистина ли мислиш, че няма смисъл да се опитаме да убедим баща ти да даде мумията? — попита предпазливо Леонардо.

Карло поклати глава.

— Никакъв шанс!

— Тогава остава една-единствена възможност.

Карло сбърчи чело. Трябваша му няколко мига, докато проумее какво си е наумил Леонардо.

— Не, в никакъв случай!

— Трябва да откраднем мумията — обяви Леонардо. — Но тъй като после ще я върнем, без по нея да има никакви следи от изследването, това всъщност няма да е истинска кражба.

— Мисля, че баща ми ще бъде на съвсем различно мнение.

— Ако ти хрумва някаква друга възможност, кажи ми я. Аз поне не се сещам.

Беше след полунощ, когато Леонардо отметна завивката си. Луната осветяваше стаята му. Най-късно в полунощ светлините в селската странноприемница угасваха. От прозореца на Леонардо това се виждаше съвсем ясно.

И тогава във Винчи се възцаряваше нощта. Първите шумове щяха да се чуят едва призори, когато петлите от околните чифлици се качваха на купчините тор в дворовете и закукуригнаха с всички сили. Но дотогава имаше още доста време.

Хъркането на дядо му ехтеше из цялата къща и напомняше за бръмченето на рояк разгневени стършели. Чудесно, значи е дълбоко заспал, помисли си Леонардо.

Момчето се спусна тихо по стълбата към долния етаж. Понеже беше бос, не се чу никакъв звук.

Внезапно едно стъпало изскърца силно. Дядото престана да хърка и Леонардо се изплаши, че шумът е бил твърде силен дори за дълбоко заспал човек.

Но притесненията му се оказаха напразни. Само миг по-късно хъркането на дядо му отново изпълни притихналата къща. През това време Леонардо беше стигнал до вратата и се измъкна бързо навън.

Пътят до дома на семейство Малдини не беше дълъг.

По пътя Леонардо си избра малко камъче, за да го хвърли към прозореца на Карло. Така се бяха уговорили. Наскоро Карло беше получил своя стая под покрива, която имаше прозорец откъм гърба на къщата.

Капакът на прозореца се отвори и Карло се показа навън. Той веднага зърна Леонардо и му махна с ръка.

Леонардо чакаше нетърпеливо.

Малко по-късно задната врата на къщата на Малдини се откряна. Карло вече беше запалил свещ, защото в тъмното нямаше да успеят да се доберат до студеното мазе, а още по-малко да намерят мумията. Леонардо изтича до вратата и се промъкна бързо в дома на Малдини. Двете момчета не размениха нито дума. Не беше и необходимо, защото предварително бяха обсъдили всичко с най-малки подробности.

Много предпазливо и напълно безшумно те се промъкнаха по коридора. Достигнаха стълбата, която се спускаше към мазето.

Стъпалата скърцаха при всяка крачка и двамата стъпваха едва-едва, за да не събудят родителите на Карло. Когато най-сетне влязоха в мазето, свещта едва не изгасна, защото Карло я наклони много при едно непредпазливо движение.

В това мазе господин Малдини държеше всички храни и стоки, които трябваше да бъдат съхранявани на студено. На трептящата светлина на свещта Леонардо различи половин теле, закачено на кука, висяща от тавана. По невнимание той бутна с крак една кана с прясно издоено мляко, която се обърна с трясък. Млякото се изля и опръска краката на Карло.

Карло едва се сдържа да не викне. Но той, естествено, не издаде нито звук. Вместо това само погледна ядосано Леонардо и потупа с показалец челото си.

Леонардо вдигна рамене. Какво можеше да направи? Беше просто нещастна случайност! Не ритна нарочно каната с мляко.

Карло помнеше приблизително къде баща му държи мумията и затова не се наложи да търсят дълго сандъчето, в което беше прибрана.

Леонардо вдигна сандъчето. То беше дълго колкото ръката му и наполовина толкова широко. Но изобщо не тежеше много.

Двете момчета бързо се измъкнаха от мазето.

— Благодаря ти! — изпъшка Леонардо, след като затвориха вратата след себе си.

— Идвам с теб! — заяви Карло.

— Какво?

— Ама ти наистина ли си помисли, че ще те оставя сам с мумията? Изобщо не може да става дума за това, искам да видя всичко, което ще направиш с нея!

— Карло, имаме само една нощ!

— Въпреки това.

Решението на Карло да присъства на изследването на мумията дойде като гръм от ясно небе за Леонардо. Те не бяха уговарили това предварително. Но Карло беше преценил момента много добре, защото сега Леонардо нямаше друг избор, освен да се съгласи.

— Е, добре, тогава ела с мен!

— И ти обещавах, че ще върнеш мумията в първоначалното ѝ състояние в мазето на баща ми? — попита отново Карло.

— Обещавам! — зарече се Леонардо.

Двете момчета забързаха към дома на Леонардо. Карло беше на мнение, че Леонардо би могъл да направи изследванията си и някъде край дома на Малдини, но Леонардо напълно изключи тази възможност.

— В стаята си имам всичко, което ми е необходимо за дисекцията — заяви той.

— Но тук не се вижда абсолютно нищо — усъмни се Карло, когато най-сетне се озоваха в стаята на Леонардо. — Малкото лунна светлина е достатъчна, за да не настъпиш нещо или да си блъснеш главата в някоя греда, но да се изследва мумия на птица, по която и без това всичко е черно...

— Веднага ще уредим това — успокои го Леонардо. — Нали знаеш къде е камината?

— Естествено, че знам.

— Тогава върви и запали твоята свещ. А след това ела тук.

Карло беше изгасил свещта по пътя, за да не привлича излишно внимание. Напълно възможно беше някъде във Винчи някой да гледа през прозореца, защото не може да заспи, и съзирайки светлината в далечината, да забележи и двете момчета.

Карло преглътна.

— Хайде, върви! — подкани го шепнешком Леонардо. — Действай! Нищо лошо няма да ти се случи. Дядо спи дълбоко и здраво, познавам по начина, по който хърка.

— Права беше майка ми, когато казваше, че упражняваш лошо влияние върху мен.

— Как ти хрумна това?

— Ами виж какви неща ме караш да върша? Какво ще си помисли дядо ти, ако ме спипа? Какво ли ще излезе от мен, ако продължавам да се забърквам в твоите истории? Крадец, който нощем се промъква в чужди къщи.

Малко по-късно Карло се върна със запалена свещ.

Леонардо вече беше приготвил всичко необходимо за изследването на мумията. На писалището му бяха подредени уредите, които и по-рано беше използвал за дисекции на мъртви животни. Ръждив нож, който беше намерил на бунището край селото, и

изкривена вилица. Освен това Леонардо беше наредил по краищата на писалището си всички свещи, които притежаваше. Той ги запали една по една със свещта, която донесе Карло, и в стаята стана наистина светло.

— Затвори капака на прозореца! Свещите не бива да трептят от вятъра, това ми пречи — нареди той тихо на Карло.

След това Леонардо се залови за работа.

Първо отвори кутията с птичата мумия. След това започна внимателно да развива тъмната ленена лента, с която беше увито тялото на птицата. С лен беше увит дори клюнът ѝ. Когато най-сетне разпови мумията, Леонардо внимателно я огледа, сравни я с рисунката, която му беше дал чичо Франческо, а освен това и със собствения си препис от папируса на Медичите.

По ръцете му вече беше полепнала черната смола, за която Леонардо имаше съмнения, че е битум. Битум беше, това вече беше очевидно. Но не само това.

— Не, тази птица не може да е ибис — промърмори Леонардо.

Карло следеше движенията му като омагьосан.

— Не забравяй, че след дисекцията мумията трябва да изглежда точно така, както беше преди! — напомни той още веднъж на приятеля си.

Но Леонардо изобщо не го слушаше. Беше твърде вгълбен в това, което правеше. Той внимателно изучаваше мумията. Погледът му беше напрегнат и много концентриран.

Внезапно той скочи и възкликна:

— Виждам съм това някъде!

— Не викай! Дядо ти ще се събуди! — прошепна Карло.

Но Леонардо беше толкова развълнуван, че напълно забрави за дядо си. Той бързо извади сандъка с костите на щъркела и зарови в тях. Извади първо клюна, сетне краката и част от скелета на крилата и ги сравни с мумията.

— Сипах го! — ахна той с блеснали очи.

— Е, и какво? — попита Карло. — Можем ли най-сетне да върнем мумията, преди по дворовете да са закукуригали петлите?

Една от свещите угасна.

— Тази птица не е никакъв ибис, а най-обикновен щъркел. Това е доказателството, че мнимият доктор Петрониус ни е излъгал! Той

просто е натъпкал няколко мъртви птици с битум, след това ги е намазал и отвън с битум и ги е увил в лен, за да приличат на мумии. Чул е от някого, че ибисът някога е бил свещена птица, и това е всичко. А изглеждаше, че действително има някаква представа за нещата. — Тук Леонардо се обърна към Карло. — Сега знаем със сигурност, че доктор Петрониус е мошеник. Остава да докажем, че Алберто му е съучастник. Утре, когато отида до Сан Лука, ще имам сигурни доказателства!

— Ще дойда с теб! — заяви Карло.

— Отлично!

Карло посочи разрязаната мумия:

— Смяташ ли, че ще успееш да сглобиш отново тази птица?

— Ами... смятам просто да пъхнем тази фалшива мумия в сандъка и да я върнем във вашето студено мазе.

— Но...

— Баща ти сигурно ще си има друга работа през следващите дни, вместо да разглежда мумията, нали така? И докато му хрумне да си я погледне още веднъж, ние и без това вече ще сме доказали, че всичко това е една голяма измама и мумията няма никаква стойност!

По челото на Карло избиха блестящи капчици пот.

— Но ти ми обеща!

Достатъчен беше обаче само един поглед към мумията, за да стане ясно, че е напълно невъзможно тя отново да придобие първоначалния си вид.

Изследователската страст на Леонардо беше стигнала твърде далеч и твърде надълбоко.

НА ПЪТ ЗА САН ЛУКА

Карло помогна на Леонардо да събере в кутията останките от птичата мумия. След това върнаха кутията в студеното мазе на баща му.

— Трябва да тръгнем много рано утре сутринта, за да имаме време да стигнем до Сан Лука и да се върнем още същия ден — каза Леонардо на Карло.

— Утре рано сутринта ли? Леонардо, вече е утре! Не видя ли, че почва да просветлява на изток? Това не са светлините на Флоренция, а утринната зора.

— Въпреки това! Да не вземеш да се успиш!

— Внимавай по-добре ти самият да не успиш! Обзалагам се, че дори няма да чуеш петлите! — отвърна му с усмивка Карло и едва потисна прозявката си.

Рано сутринта Леонардо наистина не чу кукуригането на петлите. Нито на първите, нито на вторите, нито на третите, нито на четвъртите. Онова, което го събуди накрая, бяха слънчевите лъчи, които падаха върху леглото му през прозореца и играеха по лицето му.

Леонардо скочи от леглото, защото в мига, в който отвори очите си, си спомни за среднощните си планове.

— Леонардо? Искаш ли да хапнеш нещо?

Това беше гласът на дядо му. Звучеше така, сякаш не вика за пръв път.

Дървената стълба заскърца под краката на дядо му и малко покъсно той се показа на вратата на стаята.

— Какво ти става? Да не си болен?

— Не.

— Ако по кожата ти...

— Ако ми се появят бубони, веднага ще ти кажа — отвърна Леонардо.

В същия миг той осъзна как страхът от чумата здраво е хванал в капана си хората. Всички, дори дядо му, бяха нащрек за всяко неразположение, всяко кихане, всяка проява на телесна слабост.

Мнимият чудотворен мехлем беше приглушил страха, но не беше го премахнал.

Леонардо искаше да разкаже веднага на дядо си, че цялата история е безсрамна измама. Доктор Петрониус и Едуардо в този момент вероятно изпращаха Алберто към следващото място, където той щеше да се престори на болен от чума и сетне внезапно да оздравее след намазването с мехлема. Леонардо се питаше на колко ли други места са изпълнили номера си тримата измамници. Нищо чудно дори да не насмогваха с приготвянето на нови фалшиви мумии!

Но той още не можеше да сподели това с дядо си, защото тогава щеше да се наложи да си признае и какво са правили миналата нощ с Карло.

— Днес нямам много време — рече Леонардо. — Двамата с Карло ще ходим при чичо Франческо.

Чичо Франческо беше добро оправдание, защото дядото на Леонардо, естествено, нямаше нищо против внука му да види чичо си.

Старецът кимна.

— Добре, върви, само да не ви хрумне да стигнете чак до Сан Лука.

— Защо пък да ходим в Сан Лука?

— Защото чух, че и в Сан Лука вилнее чума. Не знам колко случая има, едни казват, че бил само един, други твърдят, че са се разболели поне дузина човека, преди доктор Петрониус да пристигне там. Той уж ги бил излекувал, възможно е обаче да е пропуснал някого. Човек никога не знае.

Погледът на дядо му се отмести встрани. Той понечи да каже нещо, но погледът му падна върху няколкото черни петна на пода.

Битум от миналата нощ, сети се веднага Леонардо. Трябваше поне тук, в стаята, да почистя по-добре!

Но тогава беше твърде уморен и просто се хвърли в леглото, без да му мисли много.

— Какви са тези черни петна по пода?

— Че откъде да знам?

— Надявам се, че не си палил пак нещо в стаята си, Леонардо. Колко пъти да повторя, че ти е забранено да палиш огън тук!

— Ами... това сигурно са стари петна — заяви Леонардо.

— А тази странна миризма във въздуха! Тя от какво е? Нали прозорецът ти е бил отворен през цялата нощ! Надявам се, че не си започнал пак да правиш тук дисекция на животни.

— Не, не!

Погледът на стареца падна върху костите на щъркела.

— Не съм го разрязвал тук, дядо! Честна дума!

Леонардо нямаше време да хапне нито хапка от закуската, която го чакаше на масата. Вместо това побърза да изкара Марчела от конюшнията и да ѝ сложи юздата. Той почти никога не използваше седло. Предимството беше, че така по-лесно можеха да се сместят с Карло върху гърба на кобилата.

Яхнал Марчела, Леонардо се отправи към къщата на Малдини. Там вече го очакваше един доста сънен Карло. Той носеше малък вързоп с провизии, защото беше съвсем сигурно, че няма да успеят да се върнат преди мръкване.

Карло прикри прозявката си.

— О, виждам, че ти направо преливаш от желание за велики дела! — засмя се Леонардо и помогна на приятеля си да се качи при него на гърба на Марчела.

Карло понечи да му отвърне нещо, но си замълча.

След известно време двамата стигнаха до къщата на чичо Франческо, който им предложи за добре дошли по глътка от своята билкова напитка. Леонардо и Карло отклониха учтиво предложението.

Само напоиха Марчела и веднага продължиха към Сан Лука.

— По-голямата част от пътя е още пред нас — обяви Леонардо.

Очите на Карло се затваряха. Равномерният ход на Марчела го унасяше още повече. Карло се унесе и едва не тупна на земята, но в последния миг се задържа за Леонардо.

— Има ли още много? — попита сънено момчето и разтърка очи.
— Внимавай да не ме изгубиш по пътя, преди да си стигнал Сан Лука,

Леонардо!

— Защо пък да те изгубя?

— Защото ти самият си полузаспал и едва ли ще забележиш, ако се изхлузя от гърба на коня — въздъхна Карло. — Едно знам вече със сигурност, професията на крадец не е за мен. Не искам никога повече да правя това, Леонардо.

— Няма да ти се наложи!

— Ах, Леонардо! Ти и твоите обещания!

След известно време двамата вече не бяха съвсем сигурни дали са на прав път. Карло беше ходил веднъж до Сан Лука с баща си и неговата каруца със стоки и си мислеше, че знае точно къде се намира мястото.

Но оттогава беше минало доста време, пък и бащата на Карло бе минал по друг път, по-удобен за конска кола.

Внезапно срещу тях се зададе конник.

— Простете, господине, от Сан Лука ли идвате? — попита Леонардо, макар че според Карло беше под тяхното достойнство да питат за пътя.

Мъжът дръпна юздите на коня.

В следващия момент стана ясно, че заради шума от копитата на коня той не е чул целия въпрос, а само името Сан Лука.

— Не продължавайте към Сан Лука! — извика той.

— Но защо не? Какво става там?

— Там е настъпил самият ад! — сниши глас конникът. — Спасявайте се!

Сетне той заби шпорите в корема на коня и препусна по пътя. След него се носеше облак прах, който не след дълго изчезна зад близките хълмове.

— Какво му беше на този човек? — почуди се Карло.

— Нямам представа, но сигурно скоро ще разберем — поклати глава Леонардо.

— Не е ли по-добре да се вслушаме в съвета му?

— Познаваш ме добре, Карло. Някога да съм бил непредпазлив?

— Мда... — беше единственото, което можа да каже Карло след това самонадеяно изказване.

Малко по-късно двете момчета погледнаха към долината на Сан Лука от едно възвишение. Черни стълбове дим се издигаха над селото. Къщите в Сан Лука горяха като клади. Дузина конници размахваха пламтящи факли между тях. Безброй мъже, жени и деца бягаха към близката гора.

— Но какви ги вършат там? — възкликна Карло в пълно недоумение. — Защо са подпалили цялото село? Какви са тези конници?

— Де да знаех — прошепна Леонардо. — Но това, което бих искал да знам най-вече, е какво общо има този ад с колата на доктор Петрониус.

Той посочи покритата каруца с познатия надпис, спряла встрани от пожарището.

Около колата се движеха три фигури — доктор Петрониус, Едуардо и... Алберто!

— Виждаш ли Алберто? — обърна се Леонардо към Карло. — Него човек може да го разпознае отдалеч по пъстрите кръпки на панталона. Ето го най-сетне доказателството, което ни беше необходимо! Алберто работи заедно с доктор Петрониус и несъмнено го е познавал още преди той да се появи във Винчи!

— Но нали докторът потегли за Флоренция? — спомни си Карло. Леонардо вдигна рамене.

— Сигурно е само, че той тръгна с колата си в тази посока, но не си спомням да е казвал коя е целта на пътуването му.

— Обясни ми тогава защо го откриваме в Сан Лука — настоя Карло. — Нали вече е бил тук и е лекувал болни?

— Ти си мислиш, че е лекувал болни! — поправи го Леонардо.

— Както и да е. Ако наистина пътува към Флоренция, той очевидно е избрал доста обиколен път.

— А може би не е дошъл тук доброволно! — досети се внезапно Леонардо.

В този момент единият от въоръжените мъже скочи от коня си, извади меч и тръгна право към доктор Петрониус. Той пък размахва ужасено ръце и се качи на капрата. Едуардо и Алберто побързаха да го последват.

— Смяташ, че Петрониус е пленник? — попита Карло.

— Да, точно така — отвърна Леонардо.

— Хайде да изчезваме оттук! — настоя Карло. — Колкото се може по-бързо! Човекът, когото срещнахме, неслучайно препускаше с коня си така, сякаш го гони самият дявол.

Леонардо се забави с отговора си. Той не отместваше поглед от горящото село. Тогава внезапно един от конниците посочи към тях и извика нещо на другите. Сетне пришпори коня си по пътя, който извеждаше от селото.

— Ама той идва право към нас! — ужаси се Карло.

Ездачът препускаше към тях, забивайки настървено шпори в корема на коня. Леонардо обърна Марчела и също се опита да я пришпори. Марчела потегли с обичайния си спокоен ход. Двете момчета очевидно бяха твърде тежки, защото тя премина в галоп с крайна неохота.

— Направи нещо! — паникьоса се Карло. — Този тип ще ни настигне съвсем скоро!

Пътят им минаваше през рядка горичка, където се разклоняваше на две. Леонардо насочи Марчела наляво и само след миг двете момчета се озоваха пред широк каменен мост. Реката под него беше почти пресъхнала. В средата на коритото течеше едва-едва само едно тясно поточе. Леонардо поведе решително Марчела по моста.

— Леонардо, но ти изобщо не знаеш накъде води този път! — извика Карло, разтреперан от страх.

В същия миг Леонардо скочи от коня.

— Скачай и ти, Карло! — нареди той на приятеля си.

— Какво?

— Бързо, нямаме време!

Карло скочи и Леонардо затегли Марчела към обраслия в храсти крайбрежен склон. Кобилата беше всичко друго, но не и възхитена от идеята на Леонардо и започна да цвили силно. Но нищо не можеше да откаже Леонардо от онова, което беше намислил. Те прецапаха потока и се скриха под моста.

— Спокойно, спокойно! — шепнеше Леонардо на Марчела и я потупваше по шията.

Крайбрежните храсталаци бяха толкова високи, че стигаха почти до раменете на момчетата.

Те затаиха дъх, когато тропотът на копита започна да се чува съвсем ясно.

Ездачът дръпна юздите на коня си, огледа се, сетне прекоси моста, отново спря и пак се огледа.

Той скочи на земята и в същия миг конят му изпръхтя силно, сякаш усещаше, че наоколо има чужди хора.

Ако сега Марчела изцвили дори само веднъж, с нас е свършено, помисли си Леонардо. Но своенравната кобила този път явно разбираше, че в никакъв случай не бива да прави това.

Накрая конникът отново се метна на седлото и се върна назад. Копитата на коня му загърмяха оглушително над главите на двете момчета. Точно по средата на моста той отново спря и изчака още няколко мига. Накрая се върна обратно по пътя, от който бе дошъл.

Известно време Леонардо и Карло не посмяха да помръднат от скривалището си. Те не продумаха нито дума, докато тропотът на копитата не заглъхна окончателно.

— Мили боже! — изпъшка накрая Карло. — И този път извадихме късмет! Не искам да мисля какво щяха да направят с нас тези хора, ако ни бяха пипнали.

Леонардо бързо обърна поглед встрани. Не беше ли помръднало там нещо в храстите?

Между зелените листа няколко чифта очи гледаха право към тях. Леонардо и Карло се вцепениха от изненада и ужас.

ОГНЕНИТЕ ЕЗДАЧИ

— Леонардо! — успя да каже само Карло и така си и остана със зяпнала уста.

Мъже, жени и деца на най-различна възраст бяха втренчили погледи в двете момчета. Бяха девет души.

— Не вдигайте толкова шум — проговори един от мъжете. Беше тъмнокос и доколкото Леонардо можеше да прецени, някъде на възрастта на баща му. — Кой знае, може конниците да са наблизно. Имали сте късмет, че не сте им паднали в ръцете.

— Бяхме тръгнали за Сан Лука — обясни Леонардо. — Но цялото село е в пламъци.

Тъмнокосият кимна.

— Да, ще трябва да вдигнем всичко отново, но първо ще се наложи да си потърсим друго убежище. Каквото и да търсите в Сан Лука, закъснели сте!

— Какви са тези конници и защо са ви причинили това? — попита Леонардо.

— Правят го, защото се страхуват — отвърна тъмнокосият.

— Страхуват се от чумата? — досети се Леонардо.

— Изглежда, че се е разчуло навсякъде — рече със съжаление мъжът. — Тези хора са решили, че чумата излиза от земята в нашето село и само огънят може да пречисти местността, за да се спре разпространението ѝ.

— Прогониха ни от домовете ни — обади се една от жените. — Подпалиха ги и не ни позволяват да се върнем и да загасим пожара. Вече е късно да се направи каквото и да било. Трябва да намерим къде да се подслоним. Надявам се, че роднините ни няма да се окажат толкова страхливи, че да ни откажат подслон.

— Вие откъде идвате? — попита един от мъжете.

— От Винчи — отвърна Карло.

— Тогава трябва по най-бързия начин да се върнете там и да предупредите семействата си. Колата на чумния доктор забавя похода

на огнените конници, освен това няколко от тях ще останат известно време в местността, за да ни пречат да се върнем по домовете си.

— Ако бъдат предупредени навреме, хората от Винчи ще могат да спасят поне част от имуществото си — добави една жена. — Във Винчи... Не живееше ли във Винчи онзи нотариус, който напоследък няма време за простите хора, а работи само за Козимо де Медичи?

— Това е баща ми... — започна гордо Леонардо.

— Тогава непременно го прати при Козимо, за да спре тези вандали! — прекъсна го нетърпеливо жената.

— Ами ако самият Козимо е изпратил тези конници? — попита мрачно един от мъжете, който беше по-възрастен от другите. — Кой може да знае?

Леонардо и Карло не се бавиха дълго край моста. Трябваше да се върнат колкото се може по-скоро във Винчи.

Този път не пое по пътя, който минаваше през селото на чичо Франческо. Леонардо реши, че ще стигнат по-бързо, ако яздят по права линия през нивите и горите. Те се спускаха в галоп по стръмни склонове, проправяха си път през гъсти храсталаци. Карло през цялото време беше твърдо убеден, че се движат в грешна посока.

Слънцето беше почти залязло, когато най-сетне стигнаха до познат път.

— Минавали сме по този път с баща ми — зарадва се той. — Оттук мога да те заведа право във Винчи.

Вече се смрачаваше, а не бяха достигнали дори покрайнините на Винчи. Нямахте съмнение, че няма да успеят да се приберат навреме и всички ще забележат необичайно дългото им отсъствие.

Кобилата Марчела вече беше много изморена и все повече забавяше ход. Дългата езда беше изчерпала силите ѝ и скоро Леонардо забеляза, че няма никакъв смисъл да я пришпорва. Това само събуждаше упорството ѝ.

— Да се радваме, че тя все още се движи. Представяш ли си какво ще стане, ако спре и откаже да върви по-нататък — рече той.

Карло се намръщи.

— Винаги съм си мислел, че Марчела е кон, а не магаре.

— Ако знаеш някой таен трик как да я накараме да се размърда и да тръгне по-бързо, сега е моментът да ми го издадеш!

— Какъв ден само! — изпъшка Карло. — Щом ти си изчерпал запасите си от хитрини и искаш съвет от мен, значи нещата отиват на зло.

Междувременно слънцето се беше скрило зад хоризонта и започна да се смрачава. Това не беше чак толкова лошо, понеже се движеха по път и нямаше как да загубят посоката. Леонардо се надяваше само Карло да не е объркал пак нещо и този път наистина да ги отведе във Винчи.

И тогава в далечината съзряха лагерен огън. От време на време около него избухваха шумни смехове. На лунната светлина се виждаше и покрита каруца.

— Това са те! — прошепна Карло. — Спрели са да нощуват на открито. Леонардо, това означава, че ще успеем да стигнем Винчи преди тях. Дори ако Марчела внезапно вземе да куца.

— Да — кимна Леонардо. Очевидно конниците бяха останали в Сан Лука по-дълго, отколкото бе предположил той. — Дали пък да не се промъкнем до лагера и да разберем що за хора са всъщност и кой ги праща.

— Ти съвсем си се побъркал! Така сами ще си напъхаме главите в торбата.

— Ами ако наистина Козимо де Медичи е изпратил тези хора, а ние вземем, че кажем на баща ми да иска помощ от него? Това едва ли ще бъде успешен ход от наша страна.

— Та ти познаваш доста добре Козимо де Медичи — възмути се Карло. — Наистина ли мислиш, че би могъл да направи такова нещо? Да нареди да се опожаряват села, само за да не излиза от земята злата сила на зловонните изпарения, която е причина за чумата?

— Вече не знам нищо — рече Леонардо. — Нали видяхме със собствените си очи каква власт имат над хората слуховете и колко се страхуват хората от чумата. А всъщност във Винчи се разболя един-единствен човек и това беше Алберто!

— Уж се разболя!

— Да, дори чичо Франческо твърдеше, че имало много заболели. Едно село по-нататък уж били петдесет или сто, а представяш ли си

колко са станали, докато слуховете стигнат до Флоренция? Може би във Флоренция са решили, че единствената възможност да се спаси градът от болестта е, като се изпепели с огън чумната зараза. Помисли си за всички търговци, които пристигат непрекъснато във Флоренция. Ако чумата избухне в този град, никой повече няма да стъпи там, за да купи нещо. Никой няма да приема търговци от Флоренция, защото ще си мисли, че те носят със себе си болестта.

— И въпреки това, Леонардо, ние с теб в никакъв случай няма да ходим в този лагер! — заяви твърдо Карло. — Твърде опасно е!

Леонардо тъкмо обмисляше как да убеди Карло, че си заслужава все пак да се промъкнат край лагерния огън на подпалвачите, когато нещо зашумоля в близките храсталаци. Този шум напомняше твърде много на конски копита.

Леонардо и Карло се вцепениха от ужас.

Дали пък не се бяха натъкнали на някой пост на конниците?

От крайпътните храсталаци се появи човешка фигура, която внимателно дърпаше след себе си кон. На ръст тя беше не по-висока от Леонардо и Карло. Това в никакъв случай не беше възрастен човек!

— Виж ти, Леонардо и Карло? — прошепна силно един познат глас.

— Алберто! — възкликна Леонардо.

— Тихо! — прошепна момчето. — Добре е, че ви срещам.

— Ах, наистина ли? — попита подигравателно Карло. — След като така безсрамно измамихте цялото село, както преди това и Сан Лука, а вероятно и много други села.

— Сега не е моментът да спорим — изпъшка Алберто. — Трябва да се измъкнем незабелязано отук, преди тези бандити да са ни открили. Хайде, вървете с мен! По-късно ще ви обясня всичко!

Леонардо се отказа от плана си да се промъкне до лагера и да подслушва, защото със сигурност можеше да научи повече от Алберто.

Момчетата се метнаха на конете.

— Взех назаем това животно от подпалвачите — обясни Алберто.

— Аха, значи на всичкото отгоре си и крадец! — поклати глава Карло. — Сякаш не ти стига това, че си асистент на този шарлатанин,

който продава фалшиви мумии на хората за луди пари и ги пробутва като чудодейно средство срещу чума!

Алберто се изненада.

— Ама вие откъде знаете?

— Беше забравил въглена си в плевнята — напомни му Леонардо. — Що не вземеш пак да си натриеш лицето с него, че да ти излязат черни петна?

— Е, добре, знам, че това беше измама. Но всеки трябва да оцелява по някакъв начин. А Пиетро, искам да кажа доктор Петрониус, ми даде възможност да си изкарвам прехраната при него. Аз наистина съм сирак! Макар че вие вече сигурно изобщо не ми вярвате.

— А сега защо бягаш?

— За да предотвратя изгарянето на други села. Тези луди хора си мислят, че из околността наистина върлува чума и трябва да унищожат огнищата на зараза. Пътувахме по пътя за Флоренция, когато ги срещнахме, и щом разбраха, че доктор Петрониус е прочутият чумен доктор, те ни принудиха да тръгнем с тях. Петрониус трябваше сам да им покаже местата, където сме били.

— И защо не си признахте, че всичко това е било една измама? — попита Леонардо.

— Как така? Кой би ни повярвал? Слуховете са плъзнали навсякъде. Във Флоренция вече се говорело за стотици мъртви и всеки пътник добавял към тях още толкова. — Алберто изпъшка шумно. — Баща ти е нотариус, Леонардо. Докато яздех с вас за Винчи, вие си говорихте за това, а също и селянинът Алдо, при когото работех, ми каза, че той е близък със семейство Медичи.

— Да, така е — кимна Леонардо. — А сега ти сигурно ще поискаш баща ми да отиде при Козимо, за да доведе помощ!

— Да, макар че помагах на доктор Петрониус, докато вършеше измамите си. Не искам обаче да бъдат опожарявани цели селища. Знаем какво означава да загубиш дома си!

— Е, в такъв случай ще трябва да побързаме! — реши Карло.

— Въпросът е, дали вашата престаряла кобила има сили да върви още — рече загрижено Алберто. — Изглежда ми на края на силите си.

— Какво ще кажеш Карло да се качи при теб? — предложи му Леонардо. — Конят ти не е толкова уморен. Така ще облекчим Марчела.

Алберто кимна.
— Добре, така да бъде!

ИЗПЕПЕЛЕТЕ ВИНЧИ!

Скоро стана ясно, че въпреки тъмнината Алберто се ориентира по пътищата много по-добре от Леонардо и Карло.

— Аз съм свикнал да скитам — така обясни той своите способности. — Научил съм се да запомням пътя от първия път.

Когато най-сетне стигнаха във Винчи, момчетата се отклониха от главния път веднага след селската странноприемница и се отправиха към къщата на господин Пиеро.

Трите момчета скочиха от конете. Леонардо изтича до вратата и заудря по нея. Господин Пиеро отвори стреснат.

— Слава богу, че си вкъщи! — възкликна Леонардо.

— Леонардо! Какво се е случило? — попита объркан баща му. Сетне огледа изненадан Алберто. — Той какво прави отново тук?

— За всичко това има обяснение — отвърна Леонардо. — Но ако искаме селото ни да не бъде опожарено като Сан Лука, трябва да побързаме!

Господин Пиеро заведе в кабинета си трите момчета, които говореха едно през друго с ококорени от ужас очи.

— А сега ми разкажете всичко отначало! — рече той със смръщено чело.

Алберто разказа накратко най-същественото от онова, което се беше случило. Господин Пиеро ставаше все по-мрачен.

— Знам, че всички сте ми страшно ядосани, защото ви направих на глупаци — завърши Алберто.

— Това е много меко казано! — прекъсна го господин Пиеро.

— Сега обаче става дума за това, да се предотврати нещо много по-лошо. Вървете във Флоренция, срещнете се с Козимо! Вас той при всички случаи ще ви изслуша.

— Помощта едва ли би могла да дойде навреме — поклати глава господин Пиеро.

— Напротив! — възрази Алберто. — Преди да избягам, прерязах ремъците на поне дузина седла. А като не му е затегнато седлото, човек пада от коня. Съмнявам се, че тези хора ще успеят да си поправят ремъците бързо.

— Имаш ли представа кой ги е изпратил? — попита господин Пиеро. — Нали си чул доста от разговорите им?

— Ако Козимо е поръчителят, той едва ли ще ни изпрати помощ — намеси се Леонардо.

Алберто кимна.

— Да, те действително говореха за това край огъня. Споменаха името Бандини.

— О, сега вече цялото това безумие започва да звучи смислено! — поклати глава господин Пиеро. — Бандини са друга влиятелна фамилия във Флоренция, но далеч не толкова могъщи като Медичите. Те непрекъснато се опитват да съборят Козимо, като се обединяват с други фамилии. Предполагам, че Бандини се страхуват за търговията си, ако чумата действително стигне до Флоренция.

— Но това не важи ли и за Медичите? — попита Леонардо.

— Това важи за всички търговци във Флоренция. Такава епидемия е катастрофална не само защото ще умрат много хора, тя може да унищожи един град завинаги. Градът Сиена например някога е бил много по-могъщ от Флоренция. Но и до днес не е успял да се съвземе след голямата чумна епидемия отпреди години. — Господин Пиеро се надигна и взе елека си от куката на стената. — Не бих могъл да си представя, че Козимо ще нареди да се опожаряват цели села. Той твърде добре знае, че това, рано или късно, ще доведе до въстание в околността.

Господин Пиеро оседла коня си и по най-бързия начин се приготви за път.

— Вървете при дядо ти — заръча той на момчетата. — Разкажете му всичко и тръгнете по къщите, за да предупредите хората.

— Непременно! — обеща Леонардо.

— А след като приключите, най-добре се скрийте някъде с дядо ти. Не чакайте, докато тази банда подпалвачи пристигне във Винчи!

Минути по-късно господин Пиеро вече препускаше в нощта. Мракът го погълна за миг. Във вечерната тишина отекваше само тропотът от копитата на коня му. После и той заглъхна.

Леонардо, Карло и Алберто препуснаха към къщата на дядото на селския площад.

— О, не мога да повярвам на очите си! Вие благоволихте да се появите най-сетне — посрещна ги дядото, без да крие гнева си. Той се обърна към Карло. — Имаш ли представа колко притеснени са твоите родители? Нали уж щяхте да прескочите до чичо Франческо? Къде се губихте до среднощ!

— Боя се, че съвсем скоро родителите на Карло ще си имат съвсем други притеснения на главата — намеси се Алберто.

Старецът помръкна, когато Леонардо му разказа каква опасност грози селото и че господин Пиеро е тръгнал на път посред нощ, за да информира Козимо де Медичи.

— Едва ли щеше да направи това, ако нямаше много важна причина — рече убедено той, макар че изобщо не беше разбрал всичко, което момчетата му разказаха току-що.

Това се дължеше главно на обстоятелството, че Леонардо, Карло и Алберто продължаваха да говорят един през друг.

— Едно е сигурно — поклати глава той накрая. — Няма да позволя на никого да ми изгори къщата, само защото на някоя глупава глава ѝ е хрумнало, че от земята излиза чумно зловоние. На всичкото отгоре всички ние явно сме жертви на изпечен мошеник! — докато казваше последното изречение, строгият му поглед се насочи към Алберто.

— Не е ли казал Исус: „Който никога не е извършвал грях, нека да хвърли по мен първия камък?“ — отвърна Алберто. — Убеден съм, че свещеникът на Винчи ще потвърди тези думи.

— Все пак Алберто е проявил голяма смелост, когато е избягал от този лекар — защити го Леонардо.

— Той не е лекар — обясни Алберто. — Доктор Петрониус е един най-обикновен търговец, който в един момент си е дал сметка, че от страха на хората могат да се спечелят доста пари. Той всъщност се казва Пиетро, но естествено, никой не бива да го нарича така, защото тогава побеснява от яд.

Не мина много време и цялото село вече беше на крак. Хората едва ли щяха да повярват на несвързаните обяснения на момчетата, но дядото на Леонардо изглеждаше много убедително, когато разказваше, че синът му, господин Пиеро, е потеглил за Флоренция посред нощ, за да доведе помощ.

— Тези подпалвачи вероятно няма да пристигнат тук преди утре сутринта, но не можем да бъдем сигурни — рече старецът. — Затова трябва да сложим постове, които да вдигнат тревога, когато ги съзрат още отдалече.

Свещеникът предложи всички да се скрият на сигурно място в близките планини и гори. Но повечето хора във Винчи изобщо не бяха съгласни с него.

— Тези бандити ще си имат работа с мен, ако се опитат да подпалят покрива над главата ми! — развика се един мъж от селото.

Мнозина го подкрепиха и предложиха да съберат сърпове, коси и всичко, подходящо да бъде използвано за оръжие, и да се противопоставят на конниците.

— И вие си мислите, че имате някакъв шанс срещу тези хора? — прокълтя възмутеният глас на дядото на Леонардо. — Предполагам, че това са наемни войници. Те боравят с оръжията си така сръчно, както вие с вашите коси и сърпове, и просто ще изтрият от лицето на земята селото ни. Не, не бива да се стига до битка!

Но старецът се натъкна на пълно неразбиране.

Жителите на Винчи бяха твърде възмутени от мисълта, че някаква банда конници приближава селото, за да сравни със земята всичко, което те бяха изградили с много труд и лишения.

— Имаме още малко време — изрази надежда свещеникът. — Може би нашият уважаван съселянин господин Пиеро ще успее навреме да доведе помощ, за да бъдем пощадени от това изпитание.

Малко по-късно хората се разпръснаха.

Леонардо взе Алберто със себе си у дома.

— Ох, изморен съм до смърт! — изпъшка Алберто. — А ако знаеш откога не съм имал истинско меко легло. — Той се протегна и се прозя с всички сили.

— Ами може да се разположиш в моето легло — отвърна Леонардо.

— Не искаш ли и ти да подремнеш? — изненада се Алберто.

— Нямам време за това — отвърна Леонардо.

Той също беше полумъртъв от умора, но преди да легне да спи, трябваше да свърши нещо важно.

Леонардо събра своите скици и чертежи на фантастични машини, на летателни апарати и на цели градове. Беше вложил всичките си идеи в тези сложни рисунки. Повечето от тях бяха надписани. Някой път беше писал от дясно наляво, друг път огледално или от ляво надясно, с надеждата, че така ще затрудни непосветените да му откраднат идеите.

Той изсипа на пода съдържанието на едно буренце, което използваше като хранилище за всевъзможни неща, и после прибра в него рисунките.

— Какво правиш там? — обади се от леглото Алберто.

— Искам да скрия на сигурно място всичко, което съм направил през годините, в случай че баща ми не успее да доведе навреме помощ и онези безумци запалят селото.

Тази нощ дядото не позволи на Леонардо да излиза от къщата. Всъщност момчето искаше да занесе буренцето в гората и да го скрие там. Дядо му вече беше натоварил най-ценните им притежания на една каруца, в която смяташе да впрегне Марчела, ако стане така, че няма надежда да се спаси селото.

— Можеш да сложиш бурето между другите неща — разреши дядото. — А сега поспи малко.

Едва сега Леонардо забеляза колко изморен е всъщност. Той се прозя широко и въздъхна.

— За съжаление, в леглото ми вече спи Алберто.

— Ами тогава легни на пейката при камината.

Леонардо се събуди рано сутринта.

— Конници! — викаше на площада някой с прегракнал глас. — Към селото приближават конници!

Леонардо беше прекарал остатъка от нощта на пейката край камината, потънал в дълбок безпаметен сън. Сега внезапно се събуди.

Изтича навън и установи, че дядо му отдавна вече е на крак. Беше впрегнал Марчела в каруцата, готов да потегли всеки момент.

Дали изобщо беше заспивал тази нощ?

В каруцата имаше доста неща, които не бяха там снощи, когато Леонардо натовари буренцето.

Внезапно по пътя се зададе Фредерико, селянче от околността. Момчето тичаше с всички сили.

— Кой са те? — извика му Леонардо. — Казвай по-бързо!

Фредерико едва успя да проговори.

— Баща ти е с тях!

Леонардо си отдъхна.

— Слава богу!

Малко по-късно в селото пристигна отряд въоръжени войници. Носеха мечове, арбалети, а някои от тях и аркебузи. Но утрото беше толкова влажно и хладно, че едва ли щяха да успеят да стрелят с тях. Фитилът, с който се палеше барутът, за да бъде произведен изстрел, не можеше да се запали при влажно време.

Леонардо разпозна от пръв поглед отличителните знаци на градската стража.

Той се втурна към баща си, който скочи от коня и го завърза на една греда пред дома на дядото.

— Успях да убедя Козимо — рече той. — Макар че заради тези безумци се наложи да го вдигна от леглото посред нощ.

— Тогава да се надяваме, че Винчи е спасено! — рече дядото с огромно облекчение.

Господин Пиеро обаче не беше много сигурен.

— Само ако хората, които е наело семейство Бандини, не посмеят да влязат в бой с градската стража.

— Няма да се наложи да чакаме дълго, за да разберем това! — обади се Леонардо и посочи другата страна на селото, където се появи група конници, след които се клатушкаше и каруцата на доктор Петрониус.

Половината от ездачите носеха горящи факли. Те изглеждаха твърдо решени да подпалят селото.

Никой във Винчи не беше спал спокойно тази нощ. Цялото село отдавна вече беше на крак.

Предводителят на бандата, висок мъж с руса триъгълна брадичка, отпусна юздите на коня си и направи няколко крачки пред хората си.

— Това е Бернардо Капели — рече господин Пиеро на сина си.

— Ти го познаваш? — изненада се момчето.

— О, да! Той е от свитата на семейство Бандини. При преговори винаги съпровожда Бандини в качеството на телохранител, срещал съм се с него няколко пъти при такива поводи.

Бернардо Капели вдигна ръка.

— Тук има огнище на чумна зараза и то трябва да бъде прочистено. Затова изчезвайте от селото, без да вземате нищо със себе си, защото всичко, което притежавате, е заразено от зловонните изпарения. Няма средство срещу миазмите от земната бездна. Миазмите се надигат и проникват във всичко. Те причиняват болестта.

Бащата на Леонардо излезе срещу Бернардо Капели и неговите хора.

— Това не е волята на Козимо де Медичи, нито пък на Съвета на град Флоренция! — извика той. — Тази нощ посетих управителя на Република Флоренция и той потвърди пред мен, че никога не е имал намерение да опожарява безразборно цели села, за да предотврати по този начин разпространението на чумата.

Бернардо Капели махна нетърпеливо с ръка и на лицето му се изписа пренебрежение.

— Съветът не прави нищо срещу разпространението на чумата, семейство Медичи също не си е мръднало пръста! Злото трябва да бъде изтръгнато от корен! — Той посочи доктор Петрониус, свит до Едуардо на капрата на покритата каруца. — Никаква полза няма от това, че този шарлатанин ще излекува няколко души. Там, където е била чумата, нейните миазми продължават да излизат отново и отново от земните недра.

— Вие се противопоставяте на волята на градоначалника и на волята на Съвета! — повтори заплашително господин Пиеро. — Кой от вас ще посмее да се появи отново във Флоренция, ако сега влезе в схватка с градската стража?

Чу се звън на изтеглени от ножниците мечове, на арбалети, заредени със стрели. Двете групи застанаха една срещу друга, готови за бой.

— Ти си слуга на Медичите! — провикна се Капели към господин Пиеро. — Жалък лакей, който прави само това, което му се нареди, без да мисли за последствията за града. Черната смърт все още може да бъде победена. Все още можем да предотвратим нейната зловеща жертва.

— Семейство Бандини, чиито лакеи сте вие, се грижи само за своите дела. Какво би станало с тях, ако търговските им партньори вече не идват във Флоренция и не купуват от стоките им? — отвърна господин Пиеро.

— А Козимо де Медичи не е ли наредил да се изгорят до основи селата, само защото се страхува от въстание? — отвърна Капели.

Внезапно всички млъкнаха. Над настръхналото село легна тежка тишина.

Един от хората от флорентинската градска стража вдигна арбалета си, готов за стрелба.

ЧАСЪТ НА ИСТИНАТА

Леонардо побутна Алберто напред.

— Хайде, сега е моментът да им кажеш! — прошепна той.

— Какво да им кажа?

— Че никога не е имало чума!

Алберто целият пребледня от страх.

Доктор Петрониус и Едуардо очевидно също не се чувстваха добре в кожата си. Мнимият доктор мърдаше неспокойно на капрата.

Господин Пиеро също реши да използва аргумента, че мнимата чума не е била нищо друго, освен измама.

— Този човек там, който нарича себе си доктор Петрониус, измами всички ни, като се престори, че лекува болен от чума. А всъщност единствената му цел е била да продаде скъпо мехлема си!

— И аз щях да говоря такива неща, ако се налагаше къщата ми да бъде изгорена до основи! — изсмя се Капели.

— Можем да го докажем! — провикна се внезапно Леонардо.

Капели се обърна на седлото си и го погледна.

— Откога децата имат право да говорят от името на това село? — попита иронично той.

— Доктор Петрониус твърдеше, че продава ценни мумии на ибис, а те се оказаха намазани с битум мъртви щъркели! — извика Леонардо. — Това може да бъде доказано!

Сега най-сетне Алберто събра смелост да вземе думата.

— Истина е! — извика той на Капели. — Аз бях мнимият болен от чума! И доктор Петрониус непрекъснато ме лекуваше от чума във всяко следващо село. За тази цел беше достатъчно само да измия от лицето си черните петна, които преди това рисувах с въглен. С тях изглеждах много болен. Попитайте хората в Сан Лука и в няколко други села! Те ще си спомнят за мен.

— А аз изследвах една от мумиите — допълни Леонардо, като видя, че Капели се намръщи озадачено. — Това са фалшификати!

Капели се обърна към доктор Петрониус.

— Сега разбирам защо хората в Сан Лука реагираха така странно, когато видяха момчето — измърмори той.

— Това са лъжи! — извика лекарят. По челото му бяха избили капчици пот.

— А ти какво ще кажеш? — попита Капели Едуардо, който обаче беше толкова изплашен, че изобщо не бе в състояние да говори.

— Нека тогава сравним една от мумиите с щъркеловите кости, които имам! — извика Леонардо.

— Правилно! Доктор Петрониус твърдеше, че действието на чудотворния балсам се дължи на това, че е извлечен от мумии на свещения ибис — обади се сега касапинът Алесио. — Но как би могла да действа мумията, след като е на щъркел, а не на ибис?

— Много просто. Защото изобщо не е имало болен — обясни Алберто.

— Не вярвайте на тези брътвежи!

— Тогава ни покажи една мумия и позволи да я отворим — настоя Капели.

— Но те са страшно скъпи!

— Вие и без това ги смачквате в преса за сок, за да изцедите мехлема — обади се Леонардо. — Тогава какво би навредило, ако разрежем една?

В следващия миг настана голяма суматоха. Всички заговориха един през друг. Капели настоя още веднъж лекарят да предостави една от мумиите си за изследване. Доктор Петрониус отказа.

— Трябва да има някаква причина за този отказ — рече Капели и прибра мечата си. — Ние очевидно сме били измамени!

— Ако подпишете показания, в които потвърждавате, че сте били наети от семейство Бандини, вероятно наказанието във Флоренция ще ви се размине — обърна се господин Пиеро към Капели. — Семейство Бандини ще трябва да поеме компенсациите за нанесените щети. Аз съм нотариус и мога да запиша тези показания.

— Помислете за това — зашепна Капели на хората си. — Ако наистина няма чума, тогава няма и чумни миазми, които да излизат от земята. Аз поне никога не бих тръгнал да върша това, ако не беше така.

Неколцина кимнаха в съгласие. Сетне Капели се обърна към доктор Петрониус.

— Много се изкушавам, измамнико такъв, да опитам върху теб острието на меча си! Но най-голямото наказание ще бъде да те оставя на онези, които си измамил!

Господин Пиеро записа на място показанията на войниците, в които те потвърждаваха, че са били наети от семейство Бандини.

— Ще трябва да си потърсите работа при някой друг — обърна се към тях господин Пиеро. — Предполагам, че Козимо де Медичи ще се погрижи Бандини да бъдат прогонени от Флоренция и ще ги лиши от имуществото им.

Хората на Капели подписаха до един показанията, след което си тръгнаха.

— Смяташ ли, че ще посмеят да се върнат във Флоренция? — попита баща си Леонардо.

— Не! Предполагам, че се страхуват! Напълно възможно е да бъдат наказани въпреки показанията. Най-вероятно повечето от тях ще предпочетат да минат границата. Затова беше толкова важно да вземем показанията им тук и сега.

През това време около колата на доктор Петрониус се беше събрала тълпа. Всички, които си бяха купили от него чудотворен мехлем или дори цяла мумия, сега си искаха парите обратно. Господин Пиеро нареди на неколцина войници от градската стража да имат грижата връщането на парите да протече поне донякъде законно.

Когато накрая доктор Петрониус беше прогонен от жителите на Винчи, той нямаше в джоба си нито петак.

Едуардо очевидно не искаше повече да бъде помощник на един измамник и остана във Винчи. Заедно с Алберто той се глави за ратай при един селянин.

Никой в околностите на Флоренция никога повече не чу нищо за доктор Петрониус.

Седмици по-късно, след поредното си завръщане от Флоренция, където беше зает с делата на Козимо де Медичи, господин Пиеро седеше на масата в дома на баща си и разказваше за последните си преживелици в големия град.

Леонардо слушаше с интерес.

Междувременно семейство Бандини били прогонени от Флоренция и, разбира се, загубили цялото си богатство.

— Твърди се, че имат дворец в Сиена — разказваше господин Пиеро. — И сега се опитват да съборят Козимо оттам.

— Най-вероятно без никакви изгледи за успех? — подпита Леонардо.

Господин Пиеро вдигна рамене.

— Кой знае? Самият Козимо някога също е бил прогонен за няколко години от града и е успял да се върне и да си възстанови властта...

— А какво стана с богатството на Бандини? — поинтересува се дядото на Леонардо. — Ще получат ли нещичко хората, чиито домове са били изгорени?

— Да, такъв е планът на Козимо. Целта му е да успокои хората в цялата околност.

Леонардо имаше още един много специален въпрос.

— Помолих те да съобщиш на Козимо, че поне отчасти съм разгадал значението на знаците върху папируса.

— Да, помня.

— Каза ли му, че ръкописът трябва да има нещо общо с Луната?

— Предадох му това дословно. А той ми съобщи, че току-що е придобил стар гръцки ръкопис, в който става дума за египетския бог на Луната Тот.

— Колко глупаво, че не знам гръцки!

— Козимо вече е заръчал на един учен да преведе документа — разказа му господин Пиеро. — Това обаче ще отнеме известно време, защото текстът е доста дълъг. Но сега нещо друго. Когато минах покрай къщата на Малдини, бащата на Карло излезе да ме поздрави и ми разказа следната странна история. Преди няколко дни той се сетил за фалшивата мумия на доктор Петрониус и решил да я изхвърли. И тогава открил, че нещо странно се е случило с нея.

— Той се е решил да изхвърли мумиите едва сега?

— Да, напоследък често бил на път.

Леонардо смръщи чело.

— Нещо странно, казваш?

— Да, тя изглеждала така, сякаш някой с търсил нещо в нея.

— Ами може би тя просто се е разпаднала. Нали не е истинска мумия.

— Ти заяви пред всички, че си правил изследвания върху една от мумиите. Докато гледал своята мумия, господин Малдини внезапно си спомнил твоите думи. До този момент изобщо не му било хрумвало, че това е била неговата мумия. Помоли ме да ти предам, че въпреки всичко ти е благодарен, защото иначе той не би могъл да си получи обратно парите.

Леонардо си отдъхна.

— Просто не ми остана време да я закърпя и повия, макар че Карло много настояваше!

— Знам — разсмя се господин Пиеро. — Не знам само какво щяхме да правим без теб!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.